

Lisäyksiä Suomen ja muun länsipalearktisen alueen *Mesochorus*-lajistoon (Hymenoptera, Ichneumonidae, Mesochorinae)

Reijo Jussila

Jussila, R. 2011: Lisäyksiä Suomen ja muun länsipalearktisen alueen *Mesochorus*-lajistoon (Hymenoptera, Ichneumonidae, Mesochorinae). – *Sahlbergia* 17(1): 32-55. Helsinki, Finland, ISSN 1237–3273.

Suomen faunalle ilmoitetaan 33 uutta ahmaspistiäislajia: *Mesochorus aculeus* Schwenke, *M. alpigenus* Strobl, *M. albionis* Schwenke, *M. anthracinus* Kriechbaumer, *M. aranealis* Schwenke, *M. bipartitus* Schwenke, *M. boreus* Schwenke, *M. bulgaricus* Schwenke, *M. carinatus* Schwenke, *M. declinans* Habermehl, *M. dilobatus* Schwenke, *M. diluvius* Schwenke, *M. discitergus* (Say), *M. flexus* Schwenke, *M. frigidus* Schwenke, *M. fulgurans* Horstmann, *M. lariceatus* Schwenke, *M. laricis* Hartig, *M. luridipes* Schwenke, *M. maximus* Schwenke, *M. mellis* Schwenke, *M. opacus* Schwenke, *M. pungens* Schwenke, *M. rubeculus* Schwenke, *M. salicis* Thomson, *M. sedis* Schwenke, *M. skaneus* Schwenke, *M. solus* Schwenke, *M. sternalis* Schwenke, *M. tenthredinidis* Schwenke, *M. tenuiscapus* Thomson, *M. tipularis* Schwenke ja *M. triangulus* Schwenke. Lisäksi kerrotaan maastamme jo aikaisemmin tavatusta lajista *Mesochorus suomiensis* Schwenke.

Ruotsille uusina lajeina ilmoitetaan *Mesochorus bipartitus* Schwenke, *M. declinans* Habermehl, *M. diluvius* Schwenke, *M. flexus* Schwenke ja *M. solus* Schwenke, Norjalle *M. alpigenus* Strobl, Virolle *M. bipartitus* Schwenke, *M. carinatus* Schwenke, *M. declinans* Schwenke, *M. diluvius* Schwenke, *M. flexus* Schwenke, *M. sternalis* Schwenke, *M. solus* Schwenke ja *M. tipularis* Gravenhorst, Irlannille *M. discitergus* (Say) ja *M. rubeculus* Schwenke, Hollannille *M. maximus* Schwenke, Ranskalle *M. aranealis* Schwenke, *M. fulgurator* Horstmann ja *M. mellis* Schwenke sekä Madeiralle *M. cinctus* Strobl.

Uusia synonyymejä ovat *Mesochorus cinctus* Schwenke lajille *bipartitus* Schwenke ja *M. orbis* Schwenke lajille *mellis* Schwenke. Koiras on ilmoitettu ensimmäisen kerran lajeille *Mesochorus bipartitus* Strobl, *M. boreus* Schwenke, *M. mellis* Schwenke, *M. sternalis* Schwenke ja *M. triangulus* Schwenke.

Reijo Jussila, Zoological Museum, Section of Biodiversity, Department of Biology and Environmental Sciences, FI-20014 University of Turku, Finland; reijo.jussila@utu.fi

Ahmaspistiäiset (Ichneumonidae) on Suomen lajirikkain hyönteisheimo. Se käsittää noin 2600 maastamme ilmoitettua lajia. Niitä löytyy kuitenkin jatkuvasti lisää, sillä tutkimuksia on tehty verrattain vähän eikä tutkijoitakaan ole ollut koskaan kovin monia. Näin on tietenkin myös alaheimon Mesochorinae laita. Äskettäin

on ilmoitettu sen muiden kuin *Mesochorus*-suvun Suomelle uudet lajihavainnot (Jussila 2010). *Mesochorus*-lajit ovat pääasiassa koinobiontteja hyperparasitoideja, jotka vainoavat lähinnä ahmas- ja vainopistiäisten (Braconidae), harvemmin eräitten loiskärpästen (Dipt., Tachinidae) toukkia.

Terminologiassa on käytetty ennen kaikkea Euroopan Pimplinae-käsikirjaa (Fitton ym. 1998). Lajit on ryhmitelty Euroopan Mesochorinae-käsikirjan mukaisesti (Schwenke 1999). Muita tärkeitä julkaisuja ovat Horstmann 2001, 2002 ja 2006 sekä Schwenke 2002 ja 2004.

Levinneisyystiedot on saatu lähinnä Taxapad-luettelosta (Yu ym. 2005) ja alkuperäisjulkaisuista.

Mesochorinae

1. *nigriceps*-pääryhmä

Primaari-isäntinä ovat kovakuoriaiset (Schwenke 1999).

2. *curvulus*-ryhmä (Kuva 1)

Pieniä, yleensä alle 5 mm:n pituisia lajeja, joiden etusiiven stigma on lyhyt ja leveä, *Rs*-suonen kärkiosa selvästi käyrästynyt ja pistesilmät pienet (Kuva 1). Lisäksi naaraan munanasetin on ohut, sauvamainen ja koiraan sivulämssät eli valvat lyhyet.

Mesochorus bipartitus Schwenke, 1999

Mesochorus cinctus Schwenke, 1999, syn. n.

A: Finström, Husö 670:310 4.VII.1970, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Kustavi, Kluuvi 6729:3187 2.VII.2002, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Korppoo, Korpoström 6678:3199 22.VIII-10.IX.1992, 1 ♀, M. Nieminen leg.

V: Korppoo, Utö 6643:3184 2-22.VII.2006, 1 ♀, J. Jokinen leg.

V: Nauvo, Seili 669:322 17.VII.1978, 2 ♂♂, M. Koponen leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 10-26.VII.2005, 4 ♀♀ ja 29.IX.-13.X.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 11-24.V.2000, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Taivassalo, Orikuuori 6733:3208 11.VI.-18.7.2003, 1 ♂, V-M. Mikkola & A. Haarto leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 18-29.VII.2000, 1 ♀, M. Mikkola leg.

V: Turku, Paattinen 6727:3244 22.7.1987, 1 ♂ ja 1-12.VII.2005, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Uusikaupunki, Pyhäranta 677:318 31.VII.1987, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Vehmaa 6735:3209 1.VII.2002, 1 ♂ ja 1 ♀, M. Koponen leg.

V: Vehmaa, Rautila 6735:3207 2.VII.2002, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Vihti 6715:3365 11.VII.1982, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Askola, Juorpaankylä 671:343 27.V.-3.VI.1999, 1 ♀, T. Heiramo leg.

U: Askola 671:334 26.VI.-2.VII.2001, 1 ♂, A. Karhu leg.

U: Hanko 6648: 3289 20.V.1989, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Helsinki 6681:3383 9.VIII.1976, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Helsinki 6681:3383 9.VIII.1980, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Helsinki 6680:3390 21.VII.1976, 1 ♀, 11.IX.1976, 1 ♀, 18.VI.1979, 1 ♀ ja 15-20.VI.1980, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Helsinki 6682:3383 19.VII.1977, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Helsinki 6685:3388 8-24.VII.1974, 2 ♂♂, M. Koponen leg.

U: Hyvinkää 6716:3374 19.VII.1981, 1 ♂ ja 11.VII.1982, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Kirkkonummi 6670:3360 20.IX.1975, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6701:3373 17.VII.1995, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6704:3381 3-9.VIII.1991, 1 ♂, 24.VII.1992, 1 ♂ ja 1 ♀ ja 11.7.1994, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6707:3379 5.VII.1992, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6710:3381 27.VI.2002, 1 ♂ ja 28.VI.1981, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6712:3373 14.VII.2002, 1982, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6715:3376 7-7.VII.1973, 1 ♂, 20.VII.1975, 2 ♂♂ ja 1 ♀, 16.VII.1978, 1 ♀, 28.VI.1980, 2 ♀♀ ja 23.VI.1986, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Pernaja 671:345 3.VI.-6.VII.1999, 1 ♀, J. Laitinen leg.

U: Porvoo 6693:3424 16.VI.1978, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Porvoo, Kiala 670:342 8.-10.VII.2001, 1 ♂, M. Östman leg.

- U: Pyhtää, Kangas 671:347 21-29.VII.2002, 1 ♂, V-M. Mussalo leg.
- U: Pyhtää, Ruotsinkylä 6695:3389, 1 ♀, M. Koponen leg.
- U: Vantaa 6686:3387 31.VII.1975, 1 ♀, M. Koponen leg.
- EK: Kotka, Kyminlinna 671:349 12-28.VI. ja 13-31.VII.2000, 4 ♂♂, L. Luukkonen leg.
- EK: Kotka, Laajajärvi 671:349 12-28.VI.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.
- EK: Kotka, Vuorikorpi 672:349 8-29.VII.2000, 1 ♀, V-M. Mussalo leg.
- EK: Virolahti 671:353 17.VII.1976, 1 ♂, R. Jussila leg. ja 26.V.-10.VI.2000, 1 ♂, A. & J. Kullberg leg.
- EK: Virolahti 671:354 16-28.VI.2000, 1 ♂, T. Klemetti leg.
- St: Pori, Reposaaari 684:320 6-25.VII.1968, 1 ♂ ja 3 ♀♀, 4-14.VII.1969, 2 ♂♂, V. Lauro leg.
- St: Säkyli 6771:3252 18.VI.1982, 1 ♀, M. Koponen leg.
- St: Yläne 6761:3247 14.VI.1982, 2 ♂♂, M. Koponen leg.
- St: Vammala 6819:3288 30.VI.-1.VII.1993, 2 ♂♂ ja 2 ♀♀, M. Koponen leg.
- EH: Huittinen 6799:3266 25.V.1993, 1 ♂, M. Koponen leg.
- EH: Kankaanpää 6864:3257 20-21.VIII.1972, 1 ♂, M. Koponen leg.
- EH: Iitti 674:346 13-16.VI.1999, 2 ♀♀, H. Jokela leg.
- EH: Juupajoki, Hyytiälä 686:335 14.VI.1982, 1 ♂, Y. Zongqi leg.
- EH: Lahti, Mukkula 676:342 19.VI.-7.VII.2002, 2 ♀♀, O. Blomster leg.
- EH: Pälkäne 20.IX.1969, 1 ♂ *e.p. Eupithecia absinthiata* (Lep., Geometridae), J. Kangas leg.
- EH: Somero, Häntälä 6724:3301 5-25.VII.2000, 1 ♂, A. Haarto & V-M. Mukkala leg.
- ES: Anttola 6832:3527 15.VIII.1976, 2 ♀♀, M. Koponen leg.
- ES: Mikkeli 6830:3502 12.VIII.1987, 1 ♀, M. Koponen leg.
- ES: Mikkeli 6839:3503 11.VIII.1987, 1 ♀, M. Koponen leg.
- ES: Mikkeli 6840:3509 13.X.2008, 1 ♂, M. Koponen leg.
- ES: Pertunmaa 6810:3465 22.VI.1983, 1 ♂ ja 1 ♀, M. Koponen leg.
- ES: Ristiina 6826:3501 4.VII.1980, 1 ♂, M. Koponen leg.
- ES: Ristiina 6826:3502 27.VIII.1978, 1 ♀, 27.VI.1992, 4 ♂♂ ja 3 ♀♀, 7-8.VII.1979, 1 ♀ ja 27.VI.1995, 1 ♂, M. Koponen leg.
- ES: Valkeala 6772:3483 29.VII.1977, 1 ♂ ja 2 ♀♀, M. Koponen leg.
- ES: Valkeala 675:348 23-31.VII.1999, 1 ♂, V. Lehtonen leg.
- LK: Parikkala 6835:3627 20.VI.1990, 1 ♂, M. Koponen leg.
- EP: Ilmajoki, Kivistönmäki 6879:3279 29.VI.-12.VII.2003, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.
- EP: Ilmajoki, Tuomimaa 6972:3260 11.VI.-10.VII.2004, 1 ♀ ja 5.VI.-6.VIII.2005, 2 ♀♀, V-M. Mukkala leg.
- PH: Kannonkoski, Hilmo 6991:418 29.VI.2004, 1 ♀, M. Koponen leg.
- PH: Rautalampi 696:348 16-19.VII.1983, 2 ♀♀, R. Jussila leg.
- PH: Uurainen 6933:3432 14.VII.1995, 2 ♂♂, M. Koponen leg.
- PH: Viitasaari, Löytämä 7015:3433 30.VI.2004, 1 ♀, M. Koponen leg.
- KP: Haapavesi 7120:3421 13.VII.1995, 1 ♂ ja 2 ♀♀, M. Koponen leg.
- PS: Nilsiä 7011:3553 14-17.VI.1988, 2 ♀♀, M. Koponen leg.
- PS: Varkaus 15-20.VII.1993, 1 ♀, E. Pulliainen leg.
- PK: Lieksa, Koli 700:364 26.VI.1968, 2 ♀♀, R. Jussila leg.
- PK: Polvijärvi 6961:3626 5.VII.1994, 1 ♂ ja 1 ♀, M. Koponen leg.
- PK: Pyhäselkä 692:365 26.VI.1986, 1 ♂, P. Turunen leg.
- Kn: Kuhmo 7107:3685 8.VII.1980, 1 ♂, M. Koponen leg.
- Kn: Kuhmo 710:365 7.VII.1980, 1 ♂, R. Jussila leg.
- Kn: Paltamo, Mieslahti 7144:3547 24.VI.2003, 2 ♂♂, M. Koponen leg.
- KemL: Pelkosenniemi 4.VIII.1948, 1 ♀, E. K. Lahinen leg.
- PeP: Tornio 6.VII.1969, 1 ♀, R. Jussila leg.
- PeP: Tornio 7310:3370 30.VI.-4.VII.2008, 2 ♂♂, A. Haarto leg.
- KiL: Kittilä 7518:3399 19.VII.-19.VIII.1988, 1 ♀, J. Siitonen leg.
- Ruotsi: *Vb*: Umeå, Kåddis *e.l. Lygrus rugilipennis* (Col., Cerambycidae) 11.VII. & III.2003, 1 ♂, S. Hedqvist leg.
- Viro: Pärnu r. Massialu 4.VI.1990, 1 ♀, M. Koponen leg.
- Viro: Saaremaa, Salme 31.V.1990, 1 ♀, M. Koponen leg.

Naaras (Kuva 1) muistuttaa meiltä ennestään tavatun lajin *M. curvulus* Thomson, 1886 naarasta, mutta takalonkat ovat tummemmat (ks. tarkemmin Schwenke 1999). Jälkimmäisen keskiruumis on kokonaan musta, kun taas *M. bipartitus* -yksilöillä etuosa on vaaleampi. Kaksi *Mesochorus*-lajia on jouduttu synonymisoimaan, sillä nyt läpikäyty laajahko suomalainen ja saksalainen materiaali osoittavat Schwenken julkaisussa olevat eroavuudet yhden ja saman lajin sisällä olevaksi muunteluksi (*M. bipartitus* kuvataan sivulla 39 ja *M. cinctus* sivulla 40).

Koiras, joka on ollut tähän saakka tuntematon, muistuttaa suuresti naarasta. *M. curvulus*-koiraasta se eroaa mm. keskiruumiin tummuuden ja metasoman mustahkon kolmannen tergiitin kapean tai kapeahkon kellertävän tyven kautta. Jälkimmäisellä lajilla tämä tergiitti on lähes kokonaan vaalea. Lähinnä sen voi sekoittaa Suomelle uuden *M. tipularis* -lajin koiraaseen, mutta sen koko on suurempi (pituus 3,0–3,4 mm). Lisäksi sen naama ja keskiruumiin propleuron ovat vaaleat sekä sivulämssät pitemmät (noin 0,7 x takasäären ensimmäinen niveli, vertailulajilla noin 1,0).

Tätä Suomelle, Ruotsille ja Virolle uutta lajia on havaittu tähän saakka vain Saksan Alasaksista ja Pohjois-Italiasta (Schwenke 1999). Olen todennut sen myös Saksan Schleswig-Holsteinista: Sophienhof *e.l. Lygrus rugilipennis* (Col., Cerambycidae), 15 ♂♂ ja 28 ♀♀ 7.VIII. & 2.IX.2002, T. Heye leg. Laji on löytenyt myös Madeiralta: Portela 20.VI.1990, 1 ♂, M. Koponen leg.

M. cinctus (p. 40) is a junior synonym of *M. bipartitus* (p. 39). The differences belong to the variation of a same species after my rather large German and Finnish material.

The male sex has until now been unknown. It fits the description of the female (see Schwenke 1999). It also resembles the male of *Mesochorus*

curvulus Thomson, 1886, but its thorax is darker and its otherwise blackish third metasomal tergite has a more or less narrow yellowish base. In *M. curvulus*, this tergite is nearly wholly light. This male also resembles the male of *M. tipularis* Gravenhorst, 1829, but it is bigger (total length 3.0–3.4 mm) and its face and the propleuron of the thorax are light. In addition, the parameres are longer (about 0.7 x the first tarsomere of the hind leg, in *M. tipularis* about 1.0).

Mesochorus flexus Schwenke, 1999

V: Korppoo, Utö 6643:3184 2-8.VII.2006, 2 ♂♂, J. Jokinen leg.

V: Mietoinen 673:322 8-15.IX.1997, 1 ♂ A. Haarto leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 21.VI.-6.VII.2003, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 29.VII.1983, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Taivassalo, Orikvuori 6733:3208 18.VII.-27.VIII.2004, 1 ♀, A. Haarto & V-M. Mukkala leg.

U: Helsinki 6681:3390 31.VIII.1972, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Helsinki 6681:3397 6.X.1972, 1 ♂, M. Viitasaari leg.

EK: Kotka, Halla 670:349 27.VI.-5.VII.2001, 2 ♂♂, V-M. Mussalo leg.

EK: Kotka, Laajajärvi 671:349 13-19.VII.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

St: Pori, Reposaaari 684:320 17.VII.1968, 1 ♀, (K. Zwakhals det.) ja 4-14.VII.1969, 4 ♂♂, V. Lauro leg.

EH: Hollola 673:340 30.VII.1977, 1 ♂, R. Jussila leg.

EH: Lammi 6773:3394 8.VII.1975, 2 ♂♂ ja 2 ♀♀ ja 16.VII.1976, 1 ♂ ja 1 ♀, M. Koponen leg.

EH: Somero, Häntälä 6724:3301 5-25.VII.2000, 1 ♂, A. Haarto & V-M. Mukkala leg.

PH: Konnevesi, biol. asema 6945:3466 11.VII.2009, 1 ♂, M. Koponen leg.

PH: Viitasaari, Wiikin kartano 7009:3435 29.VI.-1.VII.2004, 1 ♂, A. Kullberg & E. Räsänen leg.

PK: Liperi 6951:3622 2-4.VII.1994, 1 ♂ ja 1 ♀, A. Albrecht & M. Koponen leg.

Kn: Puolanka 30.VII.1969, 2 ♂♂, J. Kyrki leg.

Kn: Paltamo 7143:3547 24.VI.2003, 1 ♂, M. Koponen leg.

Ruotsi: *Ång*: Änegerån 10-20.VIII.1977, 1 ♂, K Müller leg.

Ruotsi: *Vb*: Umeå, Kåddis *e.l.* *Lygrus* sp. (Col.) 4.VII.2002 ja III.2003, 1 ♂, S. Hellqvist leg.

Viro: Valga r., Kokkyla 5.VI.1990, 1 ♂, M. Koponen leg.

Naaras muistuttaa *M. bipartitus* -lajin naaraista, mutta munanasetin kaventuu kärkeä koh-ti (jälkimmäisellä se on tasaleveä). Koiraan metasoman kolmannessa tergiitissä on vaalea keskiosa, joka ulottuu etureunasta takareunaan saakka; mesopleuron on musta ja takasääret ovat kärjestään selvästi tummuneet.

Mesochorus flexus on uusi sekä Suomelle, Ruotsille että Virolle. Tätä lajia on löydetty tähän saakka vain Puolasta ja Saksasta (Schwenke 1999).

***Mesochorus sedis* Schwenke, 1999**

V: Turku, Mullintie 671:323 2.VIII.1962, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Vihti, Siikajärvi 2-30.IX.1972, 1 ♂, A. Peltomaa leg.

U: Espoo 6686:3370 29.VIII.1981, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Helsinki 6685:3388 7-8.IX.1974, 1 ♂, M. Koponen leg.

EH: Lempäälä, Mäyhäniemi 680:332 1975, 1 ♂, O. Sotavalta leg.

EH: Loppi, Ojajoki 677:336 15.IX.-1.X.1999, 2 ♂♂, M. Kortelainen leg.

Koiras muistuttaa lähinnä lajia *M. flexus*, mutta on väritykseltään suurimmaksi osaksi vaalea (ks. tarkemmin Schwenke 1999). Naaras on tuntematon.

Laji on Suomelle uusi. Sitä on löydetty aikaisemmin vain Saksasta (Schwenke 1999).

***Mesochorus tipularis* Gravenhorst, 1829**

Mesochorus minutus Szépligeti, 1914

Mesochorus psyllotretae Jourdheuil, 1957

Mesochorus religiosus Schwenke, 1999

A: Geta 671:310 5.VII.1974, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Lohja 6693:3334 21.VI.1991, 2 ♂♂, M. Koponen leg.

V: Perniö 6685:3273 19.IX.1994, 1 ♀, M. Koponen leg.

V: Perniö 6686:3273 26.IX.1995, 1 ♀, M. Koponen leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 5-24.VI.2001, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Paattinen 6727:3244 29.VII.1971, 1 ♀ ja 24.IX-31.X.1998, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Västanfjärd 6667:3258 15.VIII.1992, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Hyvinkää 6718:3373 8.VIII.1976, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6704:3381 24.VII.1992, 1 ♂ ja 2 ♀♀, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6707:3379 9.V.1992, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6710:3381 29.VIII.1992, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6715:3376 26.VI.1977, 1 ♂, 23.VI.1986, 1 ♂ ja 14.VIII.1989, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Pyhtää 671:347 21-29.VII.2002, 1 ♂, V-M. Mukkala leg.

U: Vantaa 6688:3392 13.VIII.1977, 1 ♀, R. Jussila leg.

EK: Virolahti 671:353 5.VIII.1975, 1 ♀, R. Jussila leg.

EK: Virolahti, Harju 671:353 13-27.VI.2010, 3 ♂♂, A. Kullberg leg.

St: Huittinen 6799:3266 29.V.1993, 2 ♂♂, M. Koponen leg.

St: Pori, Reposaaari 684:320 17.VII.1968, 1 ♂, R. Jussila leg.

St: Vammala 6814: 3286 28.VI.-1.VII.1993, 1 ♂ ja 1 ♀, M. Koponen leg.

EH: Lahti, Mukkula 676:342 1-7.VII.2002, 1 ♂, O. Blomster leg.

ES: Mikkeli 6840:3509 13.X.2008, 1 ♂, M. Koponen leg.

ES: Mikkeli 6859:3513 29.VI.1975 1 ♂, M. Koponen leg.

Viro: Pärnu r. Oradje 4.VI.1990, 1 ♂, M. Koponen leg.

Mesochorus tipularis -lajin erottaa sukunsa muista suomalaisista lajeista eritoten pienen ko-

konsa vuoksi (pituus on 1,8–2,5 mm). Naaraan munanasetin on pitkäkö ja ohut, sauvamainen. Takaniikat ovat silmiinpistävän lyhyet, takaruumiin ensimmäisen jaokkeen pituiset. Naama on kummallakin sukupuolella tumma, samoin propleuron. Koiraan sivulämssät ovat lyhyet, vain 0,4-0,5 X takasaaren ensimmäinen nivel. Muista tuntomerkeistä, katso Schwenke (1999) ja Horstmann (2006).

Laji on sekä Suomelle että Virolle uusi. Sitä on saatu aikaisemmin Latviasta, Puolasta, Isosta Britanniaasta, Saksasta, Ranskasta, Itävallasta, Unkarista, Italiasta, Israelista ja Kanadasta (Yu ym. 2005).

3. *nigripes*-ryhmä

Ryhmän lajeille ovat tyypillisiä tummat takasekä usein myös keskilonkat, leveät posket, pienet pistesilmät, pääasiassa musta naama ja varsinkin naaraalla keskiruumiin voimakaspiteiset mesopleuronit.

Primaari-isäntiä ovat kärsäkkäät (Col.: Curculionidae) (Schwenke 1999).

Mesochorus alpigenus Strobl, 1904

Mesochorus compactus Schwenke, 1999

EnL: Enontekiö, Jogasjärvi 7686:3280 11-15. VII.2007, ♂ ja 1 ♀, R. Jussila leg.

EnL: Enontekiö, Urttasvärri 7692:3269 9-15. VII.2009, 7 ♀♀, A. Haarto leg.

InL: Inari 767:350 8-17.VII.1981, 1 ♂ ja 1 ♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

InL: Inari 768:350 25.VII.-4.VIII.1980, 1 ♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

InL: Inari 774:350 31.VI.-6.VIII.1981, 1 ♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

InL: Utsjoki 1972, 1 ♂, S. Koponen leg.

InL: Utsjoki 774:350 24-29.VII.1981, 1 ♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

Norja: *HO*: Ullensvang, 1120 m 21.VII.1968, 1 ♂, A. Fjellberg leg.

Norja: *O*: Lom-Lia 26.VI.1978, 1 ♀, G. van Rossem leg.

Mesochorus alpigenus muistuttaa Etelä- ja Keski-Suomessa yleisesti tavattavaa lajia *M. punctipleuris* Thomson, mutta on sitä pienempi, pituudeltaan vain noin 3,0–3,4 mm, kun taas jälkimmäinen laji on 4,2–6,7 mm pitkä. Lisäksi pro- ja mesothorax ovat sivulta katsottuna neliömäisemmät, kun taas jälkimmäisellä lajilla ne ovat enemmän suunnikkaan muotoiset ja posket leveämmät (ks. Schwenke 1999 ja Horstmann 2001). Muuten mustan naaman vaaleat reunukset ovat hyvin ohuet tai ne puuttuvat kokonaan. Suomalaisten yksilöiden takareidet ovat joskus vaaleat eivätkä aina tummentuneet, kuten Schwenke mainitsee.

Laji on Suomelle ja Norjalle uusi. Sitä on tavattu aikaisemmin Ruotsista, Liettuasta, Isosta Britanniaasta, Saksasta, Itävallasta ja Romaniasista (Yu ym. 2005).

Mesochorus frigidus Schwenke, 1999

EnL: Enontekiö, Urttasvärri 7692:3269 9-15. VII.2009, 2 ♀♀, A. Haarto leg.

Laji muistuttaa edellistä lajia, mutta etusiiven stigma on täysin läpinäkyvä eikä tummentunut. Lisäksi se on suurempikokoinen ja kapeampiposkinen (kokonaispituus 4,5–5,0 mm) (ks. Schwenke 1999). Naama on musta, mutta ylähuuli kokonaan ja reunat leveästi punertavat.

Lajia, joka on Suomelle uusi, on tavattu aikaisemmin ainoastaan Pohjois-Ruotsin Kiirunasta (Schwenke 1999).

2. *vittator*-pääryhmä

Primaari-isäntinä ovat perhoset ja sahapistisiäiset (Hym, Tenthredinoidea).

5. *dispar*-ryhmä (Kuva 2)

Pieniä, yleensä alle 5 mm:n pituisia lajeja, joiden etusiiven stigma on normaali, *Rs*-suonen karkiosa suora, *areolet* kiinteästi liittynyt *2r*-

rs+rs –suoneen ja *cu-a* postfurkaalinen *M*-suoneen nähden. Munanasetin on pitkäkö, sauvaomainen (vrt. *curvulus*-ryhmään).

Mesochorus albionis Schwenke, 1999

V: Houtskari, Hyypeis 669:318 2.VI.-12.IX.1994, 1 ♀, H. Bruun leg.

EH: Lempäälä, Mäyhäniemi 680:332 1965, 1 ♀, O. Sotavalta leg.

Irlanti: Co. Offaly, Thomastown 4.VII.2008, 1 ♂ ja 6 ♀♀, R. Martin leg.

Naaraalla naama on tumma, keskiruumiin kyljet ovat tummat ja lonkat vaaleat sekä metasoman ensimmäisen jaokkeen tyvi on vaalea. Lisäksi kolmannen tergiitin keskellä on vaalea pitkittäisjuova (ks. tarkemmin Schwenke 1999).

Tämä laji on sekä Suomelle että Irlannille uusi. Sitä on löytynyt aikaisemmin vain Isosta-Britanniasta (Schwenke 1999).

Mesochorus bulgaricus Schwenke, 1999

V: Houtskari, Hyypeis 669:318 2.VI.1994, 1 ♀, H. Bruun leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 14.VIII.-28.IX.2006, 6 ♀♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 28.VIII.-23.IX.1998, 1 ♀ ja 11-24.V.2000, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Taivassalo, Orikvuori 6733:3208 25.VIII.-4.IX.2003 1 ♀, V-M. Mukkala & A. Haarto leg.

V: Turku, Paattinen 6727:3244 1-15.IX.2004, 1 ♀, R. Jussila leg.

EH: Lempäälä, Mäyhäniemi 680:332 1965, 1 ♀, O. Sotavalta leg.

Naaras muistuttaa meillä ennestään tavattua lajia *M. dispar* Brischke, 1880, mutta sen takalonkat ovat vaaleat (ks. tarkemmin Schwenke 1999).

Tätä Suomen faunalle uutta lajia on tavattu aikaisemmin vain Kaakkois-Euroopasta (Schwenke 1999).

Mesochorus discitergus (Say, 1835)

Cryptus discitergus Say, 1835

Mesochoris facialis Bridgman, 1884

Mesochorus abraxator Schwenke, 1999

Mesochorus baueri Schwenke, 1999

A: Finström, Husö 670:310 8.VI.1978, 1 ♂, R. Jussila leg.

A: Maarianhamina 668:310 6-11.VIII.1975, 1 ♂ ja 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Houtskari, Hyypeis 669:318 4-30.VI.1991, 1 ♂, H. Bruun leg.

V: Korppoo, Korpoström 6678:3199 22.VIII-10.IX.1992, 1 ♀, M. Nieminen leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 16-31.VII.2002, 3 ♀♀ ja 5-13-IX.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 4.VIII.1990, 1 ♀ ja 18-28.VII.1999, 1 ♀, R. Jussila leg. (K. Zwakhals & R. Jussila det.).

V: Turku, Paattinen 6727:3244 3.IX.1983, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Vihti, Siikajärvi 15.VIII.1962, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.

U: Pyhtää 670:347 12-31.VII.2000, 1 ♂, V-M. Musalo leg.

EK: Kotka, Puistola 670:349 11-24.VII.1999, 1 ♀, T. Klemetti & L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti 671:353 14.VIII.1975, 1 ♀ ja 23.VIII.1978, 1 ♀, R. Jussila leg.

St: Vammala, Karkku 682:328 2.VII.1993, 1 ♂, R. Jussila leg.

EH: Iitti, Saaranen 674:346 29.VII.-5.VIII.1999, 2 ♀♀, J. Jokela leg.

ES: Valkeala 675:348 7.VI.-22.VII.1999, 3 ♀♀, V. Lehtonen leg.

PK: Liperi, Kinnulanniemi 694:362 7-29.VIII.2000, 2 ♀♀, A. Karhu leg.

PK: Lieksa, Koli 700:364 26.VI.1968, 1 ♀, R. Jussila leg.

Suomessa aikaisemmin tavatuista lajeista *Mesochorus discitergus* -naaras (Kuva 2) muistuttaa eniten lajia *M. pictilis* Holmgren, 1858. Sillä on kuitenkin keskiruumiin mesopleuron enemmän tai vähemmän tumma (molempien lajien koirailta se on vaalea). Molemmat sukupuolet eroavat myös metasoman toisen tergiitin värityksen kautta: *M. discitergus*- lajilla siinä

on vaalea, kolmiomainen takaosa ja *M. pictilis* -yksilöillä vain vaalea, ohuehko takareunus. Tarkempi kuvaus, ks. Horstmann 2003.

Tämä Suomelle uusi laji on laajalle levinnyt Euroopassa. Lisäsi sitä on tavattu Itä-Aasiasta, Intiasta, Etelä-Afrikasta sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikasta (Yu ym. 2005).

Mesochorus lanceolatus Schwenke, 1999

Ks: Kuusamo, Kiutaköngäs 736:360 1-17.VII.1996, 11 ♂♂, J. Viramo leg.

Mesochorus lanceolatus kuuluu samaan lajiryhmään kuin meiltä aikaisemmin löytynyt *M. acuminatus* Thomson 1885 (ks. Schwenke 1999). Lajille ovat tyypillisiä tummentunut naama, kapeahkot posket, vaaleahko etusiiven stigma, tummat takalonkat ja takasäärten kärjet. Koiraalla on tylpät sivulämssät.

Tätä Suomelle uutta lajia on tavattu aikaisemmin vain Ruotsista (Norrbotten: Messaure) (Schwenke 2005).

Mesochorus maximus Schwenke, 1999

V: Mietoinen, Perkko 6733:222 18.VIII.-23.IX.2004, 4 ♀♀, A. Haarto leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 1-31.5.V.2002, 1 ♀ (K. Zwakhals det.), 2 ♀♀, 8-11.IX.2004, 2 ♀♀, 10-26.VII.2005, 1 ♀, 19.IX.-6.X.2005, 2 ♀♀, 18.V.-10.VI.2006, 1 ♀ ja 30.VIII.-28.IX.2006, 5 ♀♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 1-27.VI.1999, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Taivassalo, Orikuvuori 6733:3208 21.VIII.-5.X.2003, A. Haarto & V-M. Mukkala leg.

V: Turku, Paattinen 6727:3244 22.IX.-11.X.2005, 1 ♀ ja 13-27.X.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 18.IX.-1.X.2009, 1 ♀, M. Mikkola leg.

U: Espoo 6691:3372 10.VIII.1980, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Helsinki 6680:3390 15.IX.1983, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Sipoo 6684:3400 9.IX.1983, 1 ♀, M. Koponen leg.

EH: Juupajoki Hyytiälä 686:335 15.VI.1982, 2 ♂♂, Y. Zhongqui leg.

Hollanti: Ede 2.VI.1965, 1 ♀, G. van Rossem leg.

Mesochorus maximus muistuttaa suuresti edellistä lajia, mutta on sitä suurempi (4,8–5,5 mm) ja naaraan munanasetin on lyhyempi (tällä se on lyhyempi kuin takanilkkan ensimmäinen jakoke, *M. lanceolatus* -lajilla pitempi). Lisäksi *M. maximus* -yksilöiden posket ja keskiruumiin kyljet ovat voimakkaasti pisteiset, minkä ominaisuuden vuoksi se on helposti erotettavissa myös Suomesta aikaisemmin löydetystä lajista *M. anomalus* Holmgren, 1860.

Paitsi Suomelle tämä laji on uusi myös Hollannille. Sitä on löytynyt aikaisemmin vain Pohjois-Saksasta (Schwenke 1999).

Mesochorus pungens Schwenke, 1999

U: Nurmijärvi 6711:3373 17.VIII.1995, 1 ♂, M. Koponen leg.

ES: Mikkeli 6839:3506 25.VII.1996, 2 ♂♂, M. Koponen leg.

Koiras muistuttaa Suomesta aikaisemmin löytyneen *M. anomalus* Holmgren, 1858 -lajin koirasta kärjestään terävien sivulämssiensä vuoksi, mutta sen metasoman toisessa tergiitissä on vain kellertävä takareuna, kun taas jälkimmäisellä lajilla vastaavassa tergiitissä on keltainen kolmiomainen täplä. Naaras on tuntematon.

Tätä Suomelle uutta lajia on löytynyt tähän saakka vain Keski-Saksasta.

6. *syllvarum*-ryhmä

Metasoma on hieman sivultapäin litistynyt. Naaraan munanasetin on lyhyt ja leveä, kieliäinen ja koiraan sivulämssät pitkät, neulamaiset. Keskiruumiin mesopleuron on kum-

mallakin sukupuolella punertava. *Metasoma* on musta, mutta ensimmäisessä selkäkivilvessä voi olla kuitenkin vaalea takareuna.

Mesochorus anthracinus Kriechbaumer, 1890

ES: Juva 30.VII.1964, 1 ♀, A. Aalto leg.

Mesochorus anthracinus muistuttaa lähinnä meillä yleistä lajia *M. sylvarum* Haliday, 1838 (ei Curtis, 1833, ks. Horstmann 2006). Se on kuitenkin selvästi suurempi (pituudet 4,2–5,8 ja 6,3–9,0 mm, suomalainen yksilö peräti noin 15 mm pitkä). Lisäksi ylähuuli on vaalea, mesoscutum kokonaan musta ja munanasetin leveämpi (*M. sylvarum* -yksilöillä ylähuuli on tumma sekä mesoscutum ruskean ja oranssin kirjava).

Tätä Suomelle uutta lajia on saatu aikaisemmin Keski-Euroopasta sekä Romaniasta ja Bulgariasta (Yu ym. 2005).

7. *vitticollis*-ryhmä

Ominaisuudet poikkeavat edellisten ryhmien ominaisuuksista (ks. Schwenke 1999).

7.1. *orbitalis*-alaryhmä (Kuva 3)

Sekä koirailta että naarailta esiintyy tummassa tai vaaleassa naamassa voimakkaat valkeat reunukset, jotka ulottuvat pistesilmien tasolle saakka.

Mesochorus salicis Thomson, 1885

V: Houtskari, Hyppeis 669:318 1-14.VII.1989, 1 ♀, H. Bruun leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 10-26.VII.2005, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Piikkiö, Bussila 671:325 10-18.VIII.2000, 1 ♀, A. Lehtinen leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 10-29.VII.1998, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 19.VII.-10.IX.2008, 1 ♀ ja 1-17.IX.2009, 2 ♀♀, M. Mikkola leg.

U: Helsinki 5.IX.1969, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.

U: Helsinki 6681:3390 28-29.IX.1982, 2 ♀♀, M. Koponen leg.

U: Kirkkonummi, Siikajärvi 1-30.IX.1969, 1 ♀, A. Petramaa leg.

U: Pyhtää, Kangasniemi 670:347 18.VI.-10.VII.2000, 1 ♀, V-M. Mussalo leg.

U: Pyhtää, Kaunissaari 668:348 12-23.VII.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

U: Pyhtää, Korkeaharju 671:346 27.VIII.-6.IX.2002, 1 ♀, V-M. Mussalo leg.

U: Siuntio, Barråsa 667:334 13-16.VII.1999, 1 ♀, P. Korsumäki leg.

U: Vihti, Siikajärvi 14.IX.1969, 2 ♀♀, A. Petramaa leg.

EK: Kotka, Puistola 671:349 21.VII.-3.IX.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EH: Iitti, Mankala 675:345 27.V.-2.VI.2000, 1 ♂, S. Neny leg.

EH: Kuusankoski 675:347 10-26.X.2001, 1 ♀, V. Lehtonen leg.

EH: Loppi, Ojajoki 673:336 9-24.VI.1998, 1 ♂, M. Kortelainen leg.

EH: Somero, Häntälä 6724:3301 5-25.VII.2000, 1 ♂ ja 1 ♀, A. Haarto & V-M. Munkkala leg.

PK: Liperi 694:361 1-14.VII.2001, 1 ♂, A. Karhu leg.

Laji (Kuva 3) on helposti erotettavissa Suomesa yleisestä lähilajista *M. orbitalis* Holmgren, 1858 mm. keskiruumiin oranssivärin (vain propodeum musta) ja suurten pistesilmien kautta. Mesopleuron on heikosti pisteinen, minkä ominaisuuden mukaisesti se erottuu mm. meillä ennestään tunnetusta *M. stigmator* (Thunberg, 1822) -lajista, jolla on myös suuret pistesilmät. Koiraan ohuehkot sivulämssät ovat tylpät, poikkileikkaukseltaan suorakulmaiset (*M. orbitalis* -koirailta ne ovat teräväkärkiset). Lisäksi sen metasoman ensimmäinen jaoke on kokonaan musta ja takalonkat enemmän tai vähemmän vaaleat.

Tätä Suomelle uutta lajia on löytynyt aikaisemmin Ruotsista, Saksasta ja Ranskasta (Yu ym. 2005).

7.2. *fulvus*-alaryhmä (Kuvat 4 ja 5).

Lajit ovat lähes kokonaan vaaleita.

Mesochorus fulgurator Horstmann, 2006

A: Eckerö 670:303 15.IX.1969, 1 ♀, R. Jussila leg.
A: Maarianhamina 668:310 17.VII.1975, 1 ♂, R. Jussila leg.
V: Houtskari, Hyppeis 669:318 30.VII.-30.VIII.1965, 1 ♀, H. Bruun leg.
V: Korppoo, Utö 6643:3184 12-20.IX.2009, 1 ♀, J. Jokinen leg.
V: Nauvo, Sandö 669:322 16.VI.-10.VII.1992, 1 ♀, R. Jussila leg..
V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 16.VII.-15.VIII.2002, 3 ♀♀, R. Jussila leg.
V: Pohja, Slikko 666:221 7.VII.2005, 1 ♂, M. Lahti leg.
V: Turku, Paattinen 6727:3244 30.VII.1985, 1 ♀ ja 3.VII.1986, 1 ♂, R. Jussila leg.
U: Porvoo, Kiala 670:342 8.VII.-13.VIII.2001, 1 ♂ ja 1 ♀, M. Östman leg.
U: Siuntio, Barråsa 667:334 13-16.VII.1999, 1 ♀, P. Korsumäki leg..
U: Vihti, Siikajärvi 1.VIII.1954, 1 ♂, 20.VII.1962, 1 ♀ ja 12-24.IX.1969, 1 ♂ ja 1 ♀, V. J. Karvonen leg.
EK: Kotka, Halla 670:349 6-28.VII.2001, 2 ♀♀, V-M. Mussalo leg.
EK: Kotka, Halla 670:349 1-14.X.1999, 1 ♂, L. Luukkonen & T. Klemetti leg.
EK: Kotka, Laajakoski 671:349 23.VIII.-18.IX.2000, 1 ♂, L. Luukkonen leg.
St: Pori, Reposaari 684:320 12.VII.-1.VIII.1969, 3 ♂♂, V. Lauro leg.
EH: Koski 26.VII.1973, 1 ♀, M. Ahola leg.
EH: Lahti, Mukkula 676:342 19-26.VI.2002, 1 ♀, O. Blomster leg.
EH: Lammi, biologinen asema 6779:3399, 8-13.VII.2006, 1 ♀, J. Vilen leg.
EH: Somero, Häntälä 6724:3331 5-25.VII.2000, 1 ♀, A. Haarto & V-M. Mukkala leg.
PH: Jyväskylä 690:343 8.VIII.1976, 1 ♂, R. Jussila leg.
EP: Ilmajoki 697:327 5.VII.1999, 1 ♀, R. Jussila leg.
EP: Vaasa 701:322 16.VII.1956 1 ♀, R. Jussila leg.
PS: Varkaus 15-20.VII.1963, 1 ♂, E. Pulliainen leg.
PK: Liperi 694:361 21.VII.-14.VIII.2000, 1 ♀ ja 17.VII.-12.VIII.2001, 1 ♂ ja 2 ♀♀, A. Karhu leg.

Ranska: Dordogne, Sant Marcel du Pergond,

15-31.VIII.2006, 3 ♀♀, R. R. Askew leg.

Lajin (Kuva 4) yläleuan alahammas on pitempi kuin ylähammas ja etusiiven stigma on vaalea. Schwenke (1999) on käyttänyt siitä nimeä *M. fulgurans* Curtis, 1835 (*M. pectinipes* Thomson, 1886, *M. fulvus* Thomson, 1886, *M. suecicus* Dalla Torre, 1901) (Horstmann 2006). Jälkimmäisellä lajilla yläleuan hampaat ovat kuitenkin yhtä suuret. Se on levinnyt melko yleisenä aina Ahvenanmaalta Utsjoen Lappiin saakka.

Mesochorus fulgurator-lajin levinneisyys lie-nee vielä epäselvä, mutta sitä on aikaisemmin saatu ainakin Ruotsista ja Saksasta (Horstmann 2006).

Mesochorus laricis Hartig, 1838

A: Finström, Husö 30.IX.-13.X.2003, 1 ♀, M. Östman leg.
A: Maarianhamina 6688:3108 13.VI.1976, 1 ♀, M. Koponen leg.
V: Houtskari, Hyppeis 669:318 VIII.1988, 1 ♀, H. Bruun leg.
V: Kisko 668:330 7.VII.-12.VIII.2000, 1 ♂, J. Nurminen & P. Rautio leg.
V: Korppoo, Korpoström 6678:3199 8.VIII.-10.IX.1992, 2 ♂♂ ja 11 ♀♀, M. Nieminen leg.
V: Korppoo, Lammkläppen 6664:3199 23.VII.-7.VIII.1992, 1 ♂, M. Nieminen leg.
V: Nauvo, Nötö 666:320 16.VI.-8.VI.1992, 1 ♀, R. Jussila leg.
V: Salo 27.VI.1964, 1 ♀, E. K. Lahtinen leg.
V: Särkisalo 13.VII.1975, 1 ♀, ? leg.
V: Taivassalo, Orikvuori 6733:3208 16.VI.-18.VII.2003, 1 ♀, V-M. Mukkala & A. Haarto leg.
V: Turku, Paattinen 6727:3244 2.VIII.1991, 1 ♀, R. Jussila leg.
U: Espoo VIII.1968, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.
U: Helsinki 4.IX.1967, 1 ♀ ja 18.VII.1968, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.
U: Helsinki 6680:3390 24.VII.1981, 1 ♀, M. Koponen leg.
U: Kirkkonummi, Mäkiluoto 664:325 10-15.IX.1998, 1 ♀, P. Sundell & K. Lundsten leg.

U: Kirkkonummi, Siikajärvi 2.VIII.1954, 1 ♀, 15.VIII.1956, 1 ♂, 17.VII.1964, 1 ♀, 4-16.IX.1967, 2 ♀♀ ja IX, 1968, 3 ♀♀, V. J. Karvonen ja A. Petramaa leg.

U: Kirkkonummi, Veikkola 15.VII.1964, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.

U: Nurmijärvi 670:337 24-25.VIII.1964, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6715:3376 28.IX.1980, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Porvoo, Kiala 670:341, 1 ♀, M. Östman leg.

U: Vihti, Siikajärvi 22.VIII.1963, 1 ♀, 15.VII.1965, 1 ♀, 20.VIII.1966, 1 ♂ ja 6-26.VIII.1969, 4 ♀♀, V. J. Karvonen leg.

EK: Kotka, Haapasaaari 668:351 1-16.X.2000, 1 ♀, T. Klemetti, T. Ranki & J. Tiittanen leg.

EK: Kotka, Huruksela 672:348 26.VI.-14.VII.2000, 1 ♂, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti 671:353 1-30.X.1973, V. J. Karvonen leg.

EK: Virolahti 671:356 16-20.VI. 2004, 1 ♂, A. & J. Kullberg leg.

St: Huittinen 679:326 27.VII.1989, 1 ♀, R. Jussila leg.

St: Rauma, Petäjäs 19.VII.1967, 1 ♂, J. Itämies leg.

EH: Hämeenlinna 676:336 12.VIII.2001, 1 ♀, I. Kakko leg.

EH: Kangasala 24.VIII.1942 *e.l. D. polytom.*, 1 ♀ ja 18.IV. 1943 *e.l. D. vireus*, 1 ♂, Th. Grönblom leg.

EH: Loppi 674:334 17-19.VII.2002, 3 ♂♂, I. Kakko leg.

EH: Loppi, Ojajoki 673:336 2-6.X.1997, 1 ♀, M. Kortelainen leg.

EH: Tampere 1938, 1 ♀, Th. Grönblom leg.

ES: Joutseno 678:357 7.VII.1977, 1 ♀, R. Jussila leg.

ES: Rantasalmi, Korhola 6875:3580 27-29.VI.2006, 2 ♂♂, R. Jussila leg.

PH: Keuruu 8.VII.1972, 1 ♂, Y. Ermala leg.

PS: Varkaus 7-29.V.1963, 1 ♀ ja 4.IX.1963, 1 ♀, E. Pulliainen leg.

Ks: Pihtipudas 706:343 22.VI.2002, 2 ♂♂, I. Kakko leg.

PH: Viitasaari 700:344 7.VII.2000, 1 ♂, R. Jussila leg.

PK: Liperi 694:360 1-18.X.2000, 1 ♀, A. Karhu leg.

OP: Oulu 7110:3429 31.VII.1989, 1 ♀, P. Tunkkari & J. Itämies leg.

OP: Oulu, Tuira 19.VI.1968, 1 ♀, H. Kärnä leg.

PeP: Tornio, Kalkkimaa 731:338 5-19.IX.1970, 2 ♂♂, J. Kyrki leg.

Ks: Kuusamo, Liikasenvaara 736:36 14.VIII.1970, 1 ♀, J. Kyrki leg.

InL: Utsjoki, Kevo 774:350 2.VIII.-22.IX.1980, 3 ♀♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

Mesochorus laricis (Kuva 5) muistuttaa *Mesochorus fulgurans* -lajia, mutta esimerkiksi sen kynnet ovat pitemmät ja lähes hampaattomat. Koiraan sivulämssät ovat pitemmät ja tasapaksut. Jälkimmäisellä lajilla ne ovat kärjestään jonkin verran paksuuntuneet. Lajin on selvittänyt Horstmann 2006.

Lajin levinneisyys lienee vielä epäselvä, mutta sitä on aikaisemmin saatu ainakin Saksasta, Itävallasta, Italiasta ja Ukrainasta (Horstmann 2006).

7.3. *angustatus*-alaryhmä

Metasoma on kokonaan musta, korkeintaan selkäkilpien takareunat ovat vaaleat tai niiden keskiosassa saattaa olla vaaleampaa sävyä. Naaraan munanasetin on leveähkö, mutta ei kielimäinen.

Mesochorus opacus Schwenke, 1999

A: Maarianhamina 668:310 1.VIII.1975, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Dragsfjärd, Öro 664:323 21.XI.-7.XII.2000, 1 ♀, J. Kullberg leg.

U: Siuntio 668:335 14.VIII.1971, 1 ♀ ja 7.VIII.1976, 1 ♀, R. Jussila leg.

PeP: Tornio, Kalkkimaa 731:338 11-19.IX.1970, 1 ♀, J. Kyrki leg.

Ruotsi, *Sk:* Järahusen 3.VII.-29.IX.1995, 1 ♀, N. Ryrholm leg. (K. Zwackhals det.).

Lajilla on suuret pistesilmät, naama kokonaan musta ilman vaaleita orbitaalireunuksia, etusiiven stigma tumma ja mustan keskiruumiin kyljet lähes pisteettömät. Naaraan munanasetin on normaalin levyinen, ja koiraan sivulämssät kompaktit (ks. tarkemmin Schwenke 1999).

Laji on sekä Suomen että Ruotsin faunalle uusi. Sitä on aikaisemmin saatu vain Saksasta ja kasvatettu männyistä löydettyistä vainopistiäiskote-loista (Hym.: Braconidae) (Schwenke 1999).

***Mesochorus rubeculus* Hartig, 1838**

Mesochorus ocellatus Brischke, 1880

A: Finnström, Husö 670:310 1.VIII.1976, 1 ♀, 10.IX.1977, 1 ♂ ja 30.IX.1978, 1 ♀, R. Jussila leg.

A: Lemland 665:345 21.VII.1977, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Dragsfjärd, Kasnäs 6653:3324 8-10.VIII.2003, 2 ♂♂, V-M. Mukkala leg.

V: Dragsfjärd, Örö 664:323 2-11.VII.2000, 3 ♀♀, J. Kullberg leg.

V: Iniö, Salmis 670:318 11-18.VII.1999, 1 ♂, V. Sigfridsson leg.

V: Korppoo 668:319 11-27.IX.2000, 1 ♀, T. Klemetti leg.

V: Korppoo, Korpoström 6678:3199 25.VII.-10.IX.1992, 3 ♀♀, M. Nieminen leg.

V: Nauvo, Nötö 666:320 31.V.-7.VI.1992, 1 ♂, R. Jussila leg.

U: Siuntio, Barråsa 667:334 13-16.VII.1999, 1 ♂, P. Korsumäki leg.

U: Tammisaari, Tvärminne 30.VII.-5.VIII.1972, 1 ♂, V. J. Karvonen leg.

EK: Hamina, Pappilansaari 671:351 19.VI.-5.VII.1998, 1 ♂, L. Luukkonen leg.

EK: Imatra, Immola 679:360 1-10.X.2000, 2 ♀♀, T. Klemetti & L. Luukkonen leg.

EK: Kotka, Haapasaari 668:351 13-20.VII.2000, 1 ♂, T. Klemetti, T. Ranki & J. Tiittanen leg.

EK: Kotka, Halla 670:349 21.VIII.-14.IX.2002, 1 ♀, V-M. Mussalo leg.

EK: Vehkalahti, Tehe 671:351 16.IX.-7.X.1999, 1 ♂, L. Luukkonen leg.

EH: Forssa 16.VII.1969, 1 ♂, P. Lahtinen leg.

EH: Forssa 676:339 15.VIII.1973, 1 ♂, M. Ahola leg.

EH: Loppi, Ojajoki 673:336 7-14.X.1999, 1 ♂, M. Kortelainen leg.

EH: Loppi, 674:334 1.VIII.1992, 1 ♂, M. Koponen leg.

EH: Iitti, Mankala 675:345 5-13.VII.1999, 1 ♂, S. Nenyé leg.

EH: Iitti, Saaranen 674:345 5-14.VIII.1999, 1 ♂, H. Jokela leg.

EP: Ilmajoki, Tuomimaa 6972:3260 5.VIII.-16.IX.2004, 1 ♂, V-M. Mukkala leg.

PK: Liperi 6951:3622 3.VII.1994, 1 ♀, A. Albrecht leg.

PK: Liperi 694:361 1-18.X.2000, 1 ♀, A. Karhu leg.

Kn: Puolanka 11.VII.1967, 1 ♂, K. Kiianlinna leg.

Ks: Salla, Värriö 752:361 24.VII.1994, 1 ♂, I. Itämies & E. Pulliainen leg.

Ruotsi, *Up*: Rådmansö 3-23.VIII.1994, 1 ♂, N. Ryrholm leg.

Ruotsi, *Jmt*: Tändalen 15.VII.-2.IX.1995, 1 ♂, N. Ryrholm leg.

Irlanti: Co. Offaly, Thomastown 4.VII.2008, 1 ♂, R. Martin leg.

Mesochorus rubeculus muistuttaa suuresti lajia *M. opacus*, mutta naaraan naama on täysin musta ja koiraan sivulämssät ovat suuremmat, pitemmät ja ohuimmat.

Tämä laji on Suomelle, Ruotsille ja Irlannille uusi. Sitä on löytynyt aikaisemmin vain Venäjältä, Saksasta, Puolasta ja Romaniasta, ja sitä on kasvatettu perhosissa esiintyvistä vainopistiäisistä (Schwenke 1999).

7.5. *declinans*-alaryhmä (Kuva 6)

Tämän ryhmän lajit muistuttavat edellisen ryhmän lajeja, mutta niillä tumman metasoman karkiosa on vaalea. Koiraitten metasoma voi kuitenkin olla vain keskeltä vaalea.

***Mesochorus declinans* Habermehl, 1922**

V: Nauvo, Nötö 666:320 31.V.-7.VI.1992, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 14-28.VIII.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 1-27.VI.1999, 3 ♀♀ ja 25.VI.-2.VII.2001, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Turku, Paattinen 6727:3244 28.VI.-6.VII.1998, 1 ♀, R. Jussila leg.

U: Pyhtää, Kaunissaari 668:348 15-27.IX.1998, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Kotka, Haapasaari 668:351 1-16.X.2000, 2 ♀♀,

T. Klemetti, T. Ranki & J. Tiittanen leg.

EK: Kotka, pappila 670:353 1-16.X.2000, 1 ♀, T. Klemetti & L. Luukkonen leg.

EK: Vehkalahti, Tehe 671:351 16.IX.-7.X.1999, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti, Harju 671:353 13-27.VI.2010, 2 ♀♀, A. Kullberg leg.

EH: Iitti, Kymmentaka 676:346 30.VIII.-9.IX.1998, 1 ♀, R. Teriaho leg.

EH: Nastola, Arrakka 677:344 3-27.VII.2000, 1 ♀, R. Teriaho leg.

EH: Nastola, Villähde 676:341 25-26.VI.2000, 1 ♀, R. Teriaho & H. Jokela leg.

EH: Pälkäne 1982 *e.l. Anoplonyx versicolor* (Hym. Tenthredinidae), 1 ♂ ja 2 ♀♀, J. Kangas leg.

KiL: Kolari 7469:3365 6-13.VII.1998, 1 ♀, J. Siitonen leg.

KiL: Kolari, Ylläs 750:338 1.VII.1997, 1 ♀, R. Jussila leg.

Ruotsi: *Sk*: Järahusen 4.IX.-9.X.1993, 1 ♀, N. Ryrholm leg.

Ruotsi: *Jmt*: Tännaldalen 29.VI.-18.VIII.1994, 2 ♀♀, N. Ryrholm leg.

Viro: Pärnu r., Nigula, Salupeaksi 4.VI.1990, 1 ♂, M. Koponen leg.

Muistuttaa Suomessa yleistä *M. semirufus* Holmgren, 1858 -lajia, mutta keskiruumiin kyljet ovat useimmiten vaaleat ja takareidet ja -sääret enemmän tai vähemmän tummat, kun taas jälkimmäinen laji on aina mustakylkinen ja vaaleampijalkainen.

Laji on uusi sekä Suomelle, Ruotsille että Virolle. Sitä on tavattu aikaisemmin Keski-Euroopasta ja Italiasta (Schwenke 1999).

Mesochorus mellis Schwenke, 1999

Mesochorus orbis Schwenke, 1999, syn.n.

Mesochorus orbis on kuvattu pelkästään Pohjois-Ruotsista (Kiiruna) löydettyjen naaraiden perusteella. *Mesochorus mellis* on löytynyt Etelä-Saksasta (Baijeri, Alpit) (Schwenke 1999). En kuitenkaan löydä näiden kahden kohdalta mitään sellaisia eroja, joiden perusteella nämä

voisi katsoa eri lajeiksi. Kaikki Schwenken mainitsemat eroavuudet ovat mielestäni ainoastaan muunteluun kuuluvia ominaisuuksia. *M. mellis* on kuvattu sivulla 91 ja *M. orbis* sivulla 92.

V: Houtskari, Hyppeis 669:318 1966, 1 ♀, H. Bruun leg.

V: Houtskari, Träsk 30.VI.1970, 1 ♀, J. Kyrki leg.

V: Kisko, 668:330 6-28.VII.1999, 1 ♀, J. Nurminen & P. Rautio leg.

V: Kustavi 674:317 2.VIII.1980, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Mietoinen, Perkko 6732:3222, 18.VIII.-29.IX.2004, 1 ♀, A. Haarto leg.

V: Nauvo, Mattnäs 668:320 17.VII.-28.VIII.2000, 1 ♀, T. Klemetti leg.

V: Nauvo, Nötö 666:320 3-14.VII.1992, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Nauvo, Seili 669:322 7.VIII.1984, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 1-15.VIII.2002, 5 ♀♀ ja 1-21.IX.2003, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 10-29.VII.1988, 1 ♀, 20.VI.-30.VIII.1998, 2 ♀♀, 23.VIII.-3.X.1999, 1 ♀ ja 15-22.IX.2001, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 10-24.VIII.1997, 1 ♀, 11-24.VII.1999, 2 ♀♀ ja 10-23.VII.2009, 1 ♀, M. Mikkola leg.

V: Turku, Ruissalo 28.VI.1969, 1 ♀, J. Kyrki leg.

V: Uusikaupunki, Pyhämaa 676:319 31.VII.1997, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Vihti, Siikajärvi 27.VII.1964, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.

U: Hanko, Russarö 664:323 1-15.VIII.1998, 1 ♀, A. & J. Kullberg leg.

U: Helsinki 22.IX.1961, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.

U: Helsinki VII.1965, 1 ♀, J. Jalas leg.

U: Helsinki 22.VII.1970, 1 ♀, Linkola leg.

U: Helsinki 6685:3388 3.VIII.1972, 1 ♀ ja 8-9.VII.1974, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Kirkkonummi, Veikkola 15.VII.1967, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.

U: Pernaja 671:45 3.VI.-6.VII.1999, 1 ♂, J. Laitinen leg.

U: Porvoo, Kiala 670:342 8.-10.VII.2001, 1 ♀, M. Östman leg.

U: Pyhtää, 670:347 20.VI.-9.VIII.2000, 3 ♂♂ ja 3 ♀♀ ja 15.VI.-27.VII.2002, 1 ♂ ja 3 ♀♀, V-M. Musalo leg.

U: Siuntio, Barråsa 667:334 13.VII.-8.VIII.1999, 1 ♀, P. Korsumäki leg.

EK: Kotka, 671:349 18-23.VII.1998, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Kotka, Haapasaari 668:351 1-12.VII.1999, 1 ♀, T. Klemetti & J. Tiittanen leg.

EK: Kotka, Halla 670:349 28.VII.-6.VIII.2000, 2 ♀♀ ja 15-28.VII.2001, 2 ♀♀ ja 14-18.VI.2002, 1 ♂, V-M. Mussalo leg.

EK: Kotka, Juurikorpi 672:349 28.VI.-26.VIII.2001, 2 ♀♀, V-M. Mussalo leg.

EK: Kotka, Laajajärvi 671:349 20-31.VII.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Kotka, Niittykatu 671:349 25.IV.-9.V.2000, 1 ♀, O. Öhman leg.

EK: Vehkalahti, Tehe 671:351 28.VIII.-9.IX.1999, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti 671:353 16.VI.-10.VII.2000, 2 ♂♂, T. Klemetti leg.

St: Pori, Reposaari 684:330 26.VII.1968, 1 ♂, V. Lauro leg.

EH: Koski 15.VIII.1973, 1 ♀, M. Ahola leg.

EH: Kuusankoski 676:348 12-25.VII.1999, 2 ♀♀, K. Varonen leg.

EH: Lahti, Mukkula 676:342 8-14.VII.2002, 1 ♀, O. Blomster leg.

EH: Lammi, biologinen asema 6779:3399, 8-13.VII.2006, 1 ♀, J. Vilen leg.

EH: Loppi, Ojajoki 673:336 2-6.X.1999, 1 ♀, M. Kortelainen leg.

EH: Loppi, Topeno 6741:3346 24.VIII.2006, 1 ♀, I. Kakko leg.

ES: Imatra, Vallinkoski 677:359 7-28.VI.2000, 1 ♀, R. Jussila leg.

ES: Mikkeli 6830:3501 14-15.VII.1973, 1 ♀, M. Koponen leg.

ES: Mäntyharju *e.l.* 22.IV.1965, 1 ♀ ja 12.VIII.1966, 1 ♂ ja 1 ♀, E. Peltonen leg.

ES: Valkeala 675:318 7-13.VIII.1999, 1 ♀, V. Lehtonen leg.

EP: Ilmajoki, Kivistönmäki 6979:3279 12.VII.-6.IX.2003, 1 ♀ ja 16.VI.-26.VII.2007, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.

EP: Ilmajoki, Niinimaa 6970:3264 16.VI.-26.VII.2000, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.

EP: Ilmajoki, Tuomimaa 6972:3260 10.VII.-5.VIII.2004, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.

PS: Joroinen, Tikkala 6911:535 29.VI.2006, 1 ♂, R. Jussila leg.

PS: Varkaus 7-29.VII.-4.IX.1963, 4 ♀♀, E. Pulliai-

nen leg.

PK: Liperi 694:360 12.VII.-16.VIII.2000, 3 ♂♂ ja 1 ♀ ja 17.VII.-9.VIII.2001, 2 ♀♀, A. Karhu leg.

OP: Oulu 7220:3429 3-5.VIII.1989, 1 ♀, P. Turkkari & I. Itämies leg.

InL: Utsjoki, Kevo 774:350 5-20.VII.1959, 2 ♂♂ ja 3 ♀♀, R. Jussila leg.

InL: Utsjoki, Kevo 774:350 11-22.IX.1980, 1 ♂ ja 2 ♀♀, ja 7-27.VIII.1981, 2 ♀♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

Ranska: Dordogne, St. Marchel du Pergord 15-31.VIII.2006, 1 ♀, R. R. Askew leg.

Mesochorus mellis muistuttaa lähinnä meillä yleistä lajia *Mesochorus nuncupator* (Panzer, 1800), jonka keskiruumiin mesopleuronit ovat mustat, kun taas *M. mellis* -yksilöillä ne ovat vaaleat. Jälkimmäisen lajin pikkukilvessä on sekä mustaa että vaaleaa väriä, kun taas edellisellä lajilla sen väritys vaihtelee täysin vaaleasta vaalean ja mustan sekoitukseen.

Koiras, jota ei ole aikaisemmin tavattu, muistuttaa sekä rakenteeltaan että väritykseltään selvästi naarasta. Suvun koiraista se muistuttaa lähinnä lajia *M. nuncupator*, mutta on selvästi vaaleampi, mm. keskiruumis on lähes kokonaan vaalea, kun taas jälkimmäisellä lajilla ainakin selkäosa on tumma. *M. mellis*-naaraalla mesoscutum voi olla tummahko H-kirjaimen muotoisin vaalein kuvioin. Koiraan sivulämssät ovat yhtä pitkät kuin takanilkkojen toinen ja kolmas nivel, *M. nuncupator* -koirilla ne ovat jonkin verran lyhyemmät.

Tätä Suomessa yleistä lajia on ilmoitettu aikaisemmin vain Ruotsista ja Saksasta. Se on paitsi Suomelle myös Ranskalle uusi laji.

M. orbis (p. 92) is a junior synonym of *M. mellis* (p. 91). The differences belong to the variation of a same species after my rather large material.

The male specimen has not been previously re-

corded. Its structure and the coloration resemble the female. It resembles also the male of *M. nuncupator* (Panzer), but it is distinctly lighter (for example its thorax is nearly wholly light, in *M. nuncupator* at least the dorsal part is dark). Its parameres are as long as the 2nd and 3rd of the hind tarsus altogether, in *M. nuncupator* a little shorter.

Mesochorus skaneus Schwenke, 1999

InL: Utsjoki, Kevo 774:350 11-18.IX.1980, 1 ♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg. (K. Zwakhals det.).

Mesochorus skaneus muistuttaa suuresti meillä yleistä lajia *M. nuncupator* (Panzer, 1800) [*vittator* (Zetterstedt, 1838)], mutta sen mesopleuronit ovat vaaleat ja pikkukilpi ruskeahko. Jälkimmäisellä lajilla mesopleuronit ovat mustat ja samoin pikkukilpi, mutta jälkimmäinen sivuiltaan kellanpunainen..

Tätä Suomelle uutta lajia on tavattu aikaisemmin vain Ruotsin Skoonesta (Schwenke 1999).

Mesochorus suomiensis Schwenke, 1999

Mesochorus suomiensis Schwenke, 1999

Mesochorus acutus Schwenke 1999, syn. n.

Laji *suomiensis* (kuva 6) on kuvattu pelkästään Pohjanmaalta löydetyn naaraan perusteella (Schwenke 1999).

En kuitenkaan löydä sen ja *M. acutus*-lajin kohdalta mitään sellaisia eroja, joiden perusteella nämä voisi katsoa eri lajeiksi. Kaikki Schwenken mainitsemat eroavuudet ovat mielestäni ainoastaan muunteluun kuuluvia ominaisuuksia. Molemmat lajit on kuvattu sivulla 91, *M. acutus* alempana, joten se on juniorisynonyymi.

V: Houtskari, Hyppeis 669:318 2.VI.-18.IX.1994, 1 ♀, H. Bruun leg.

V: Korppoo, Utö 664:318 22.VIII.-9.IX.1999, 1 ♀, O. Blomster & O. Elo leg.

V: Korppoo, Utö 6643:3184 2-22.VII.2006, 1 ♀, J. Jokinen leg.

V: Kustavi, Isokari 674:317 3.VIII.1986, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 1-15.VI.2002, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 1.VI.-17.VII.1999, 2 ♀♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Paattinen 6727:3244 27.VII.-25.VIII.1998, 3 ♀♀, R. Jussila leg.

U: Pyhtää, Ratikka 670:347 8-25.VI.1998, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EH: Lahti, Mukkula 676:342 23-29.VII.2002, 1 ♀, O. Blomster leg.

EH: Somero, Häntälä 6724:3301 5-25.VII.2000, 2 ♀♀, A. Haarto & V-M. Mukkala leg.

EK: Hamina, Summa 671:350 1-6.VII.2004, 1 ♀, L. Luukkonen & T. Klemetti leg.

EK: Kotka, Halla 671:349 20.V.-9.VI.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti 671:353 12.VIII.1975, 1 ♀, R. Jussila.

EK: Virolahti, 671:356 16-20.VI.2003, 1 ♀, A. J. Kullberg leg.

EH: Kuusankoski 675:347 10-26.X.2001, 1 ♂, V. Lehtonen leg.

EH: Loppi, Ojajoki 673:336 20-27.VIII.1999, 1 ♀, M. Kortelainen leg.

ES: Mikkeli, Otava 6830:3501 29.VI.1980, 1 ♀, M. Koponen leg.

ES: Valkeala 675:348 11-16.VII.1999, 1 ♀, V. Lehtonen leg.

EP: Ilmajoki, Harjunmäki 6972:3274 12.VII.-5.IX.2003, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.

PH: Rautalampi 693:348 17.VII.1983, 1 ♀, R. Jussila leg.

PK: Lieksa, Koli 700:364 25.VI.1968, 1 ♂, R. Jussila leg.

PK: Liperi 694:36 1-29.VI.2003, 1 ♀, A. Karhu leg.

PK: Tohmajärvi, Lehtinen 686:376 2-24.VI.2001, 1 ♂, A. Karhu leg.

PP: Kemi, *e.l.* III.1975, 1 ♀, M. Pyörnilä leg.

Ks: Kuusamo, Kiutaköngäs 736:360 12-19.VII.1996, 1 ♀, J. Viramo leg.

KiL: Kittilä, Rauhala 7507:3430 14-15.VII.2005, 1 ♂, R. Jussila leg.

InL: Utsjoki, Kevo 774:350 17.VII.1956, 1 ♂, R. Jussila leg.

InL: Utsjoki, Kevo 774:350 28.VIII.-3.IX.1980, 1 ♀, S. Koponen & E. T. Linnaluoto leg.

Ruotsi: *Jmt*: Tännaldalen 29.VI.-18.VIII.1994, 1 ♀, N. Ryrholm leg.

Ruotsi: *Ång*: Ramsele 5.VIII.1993, 1 ♀, N. Ryrholm leg.

Ruotsi: *Ång*: Ängerån 20.VIII.-10.IX.1977, 2 ♀♀ ja 4-15.IX.1978, 1 ♀, K. Müller leg.

Mesochorus suomiensis on ilmoitettu tähän saakka vain Suomesta, lajia nimellä *acutus* Saksasta, Itävallasta ja Sveitsistä (Schwenke 1999). Nyt se on löytynyt myös Ruotsista.

M. acutus (p. 91 lower) is a junior synonym of *M. suomiensis* (p. 91 upper). The differences belong to the variation of a same species after my rather large material from Finland and Sweden.

Mesochorus tenthredinidis Schwenke, 1999

A: Finström 6701:3113, 1 ♂, M. Koponen leg.

A: Lemland 4.VIII.1963, 1 ♀, J. Karvonen leg.

A: Maarianhamina 668:310 14.VII.1975, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Taivassalo, Orikuuori 6733:3208 18.VII.-24.VIII.2003, 3 ♀♀ ja 18.VII.-24.VIII.2004, 1 ♀, V-M. Mikkola & A. Haarto leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 6-18.VIII.2000, 1 ♀, M. Mikkola leg.

EH: Hattula, Tyrvöntö, 1 ♂, ? leg.

Mesochorus tenthredinidis muistuttaa eniten lajia *M. mellis*, mutta sillä on mm. leveämmät posket. Koiraan erottaa muiden lähilajien koiraista lähinnä lyhyistä sivulämssistään. Katso tarkemmin Schwenke (1999).

Tätä Suomelle uutta lajia on saatu aikaisemmin vain Saksasta, missä sitä on kasvatettu sahapistiäisissä loisivista ahmaspistiäisistä (Ichneumonidae) (Schwenke 1999).

Mesochorus triangulus Schwenke, 1999

A: Finström 760:310 6.IX.1976, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Houtskari, Hyppeis 669:318 1 ♀, 3.VI.-2.IX.1997, 1 ♀ ja 5.VI.-6.IX.2000, 1 ♀, H. Bruun leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 1-15.XI.2005, 1 ♀ ja 8-22.VIII.2006, 3 ♀♀, R. Jussila leg.

V: Pohja, Billnäs 6669:3312 4.X.2005, 1 ♀, I. Kakko leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 18.IX.-1.X.2009, 1 ♀, M. Mikkola leg.

U: Nurmijärvi 6705:3375 23.VIII.1975, 1 ♀, M. Koponen leg.

U: Pyhtää, Kangas 671:347 21-29.VII.2002, 1 ♀, V-M. Mussalo leg.

U: Pyhtää, Kaunissaari 669:348 21-23.VIII.2000 1 ♀, L. Luukkonen leg.

U: Siuntio Barråsa 667:334 24-26.VI.1998, 1 ♀, R. Jussila leg.

U: Siuntio Barråsa 667:334 9.VIII.-19.IX.1999, 1 ♀, P. Korsumäki leg.

EK: Hamina, Pappilansaari 671:351 19.VI.-5.VII.1998, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Hamina, Summa 761:350 1-6.VII.2004, 1 ♀, L. Luukkonen & T. Klemetti leg.

EK: Kotka, Huruksela 672:348 26.VI.-14.VII.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Kotka, Laajajärvi 671:349 27.VIII.-1.X.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti 671:353 5.X.1978, 1 ♀, R. Jussila leg.

EH: Kuusankoski, Mäyräkorpi 6753:3481 1-31.VIII.1999, 2 ♀♀, K. Varonen leg.

EH: Loppi, Ojajoki 673:336 10.VII.-24.IX.1999, 1 ♀, M. Kortelainen leg.

ES: Mikkeli, Otava 6830:3501 29.VI.1975, 1 ♀ ja 10.VIII.1987, 1 ♀, M. Koponen leg.

ES: Valkeala 6772:3483 29.VII.1977, 1 ♂, M. Koponen leg.

PK: Liperi 6838:3323 3.VII.1994, 1 ♀, M. Koponen leg.

PK: Liperi 694:361 26-28.VIII.2000, 1 ♀ ja 1-14.VII.2001, 1 ♀, A. Karhu leg.

PK: Polvijärvi 698:362 20.VI.-20.VIII.2000, 1 ♀, E. Voutilainen & A. Karhu leg.

Mesochorus trianguluksen naaras muistuttaa eniten aikaisemmin mainittua *M. semirufus*-lajia, mutta sen metasoman toisessa tergiitissä on selvärajainen vaalea kolmikulmainen läikkä ja pikkukilpi on kokonaan musta.

Koira, joka on tähän saakka ollut tuntematon, muistuttaa selvästi naarasta, mutta sen keskiruumiin kyljet ja pikkukilpi ovat vaaleat. Suomesta löydetyn yksilön takalonkat ovat puoleksi ja takareidet suurimmaksi osaksi tummat.

Tämä koiras muistuttaa tummine takareisineen lähinnä *M. declinans* -koirasta, mutta jälkimmäisellä toisen tergiitin takareunassa on vain hiukan vaaleata väriä. Sivulämssät ovat takanilkan ensimmäisen jaokkeen pituiset.

Laji on Suomen faunalle uusi. Sitä on löytynyt aikaisemmin vain Saksasta ja Puolasta (Schwenke 1999).

The male, which has hitherto been unknown, clearly resembles the female, except the middle of the thorax sides and the scutellum are light. The hind coxae of the Finnish specimen are half-dark and the hind femora mostly dark. With its dark hind femora, it mainly resembles the male of *M. declinans*, but the apical edge of the second tergite has only slightly pale color. The parameres are as long as the first tarsomere of the hind leg.

7.6. *pectoralis*-alaryhmä (Kuva 7)

Metasoma on tumma, mutta keskeltä selvästi vaalea.

Mesochorus aculeus Schwenke, 2002

Mesochorus versicolor Schwenke, 1999 (prim. homonym)

V: Houtsuari, Hyypeis 669:318 1-31.VII.1988, 1 ♂ ja 10-31.VII.1990, 1 ♂, H. Bruun leg.

V: Mietoinen 673:321 10.VIII.1961, 1 ♂, R. Jussila leg.

V: Turku 672:324 12.IX.1960, 1 ♂, R. Jussila leg.

EK: Kotka, Laajakoski 671:349 11-24.VII.1999, 1 ♂, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti, Harju 671:353 13-27.VI.2010 1 ♀, A. Kullberg leg.

U: Helsinki 6680:3390 21.VIII.1980, 1 ♂, M. Koponen leg.

U: Pyhtää, Kangasniemi 670:347 15.IX.-21.X.2000, 1 ♂, V-M. Mussalo leg.

PK: Liperi 694:361 15-17.VII.2000, 2 ♂♂, A. Karhu leg.

Mesochorus aculeus muistuttaa lähinnä toista maallemme uutta lajia, *M. tenuiscapus* Thomson. *M. aluceus* -yksilöiden etusiiven pterostigma ja metasoman tyvi ovat vaaleat, kun taas jälkimmäisen lajin metasoman tyvi on kokonaan musta. Koiraitten sivulämssät ovat kärjestään terävät.

Tätä Suomelle uutta lajia on saatu aikaisemmin Ruotsista ja Puolasta (Schwenke 1999).

Mesochorus aranealis Schwenke, 1999

A: Finström, Husö 670:310 11.VIII.1978, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Taivassalo, Orikuvuori 6733:3208 20.IV.-11.VI.2003, 2 ♀♀, V-M. Mikkala & A. Haarto leg.

V: Turku, Ruissalo 671:23 21.IX.1988, 1 ♀, R. Jussila leg.

Kn: Vaala 7162:3507 14.VIII.1982, 1 ♀, R. Jussila leg.

Ranska: Dordogne, St. Marchel du Pergord 15-31.VIII.2006, 1 ♀, R. R. Askew leg.

M. aranealis muistuttaa lähinnä maastamme aikaisemmin löytynyttä lajia *M. gemellus* Holmgren, 1861, mutta sen naama on tasaisen ruskea eikä valkeareunuksinen kuten jälkimmäisellä lajilla, jolla varsinkin tuntosarvienvälvillä on valkeat läiskät.

Tämä laji on paitsi Suomelle myös Ranskalle uusi laji. Sitä on tavattu aikaisemmin vain Saksasta ja Puolasta.

Mesochorus boreus Schwenke, 1999

V: Turku, Paattinen 6727:3244 2.VIII.1987, 1 ♂, R. Jussila leg.

U: Siuntio, Barråsa 677:334 13-16.VII.1999, 1 ♀, T. Korsumäki leg.

EK: Kotka, Laajajärvi 671:349 25.IV.-9.V.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Kotka, Niittymäki 671:349 25.IV.-9.V.2000, 1 ♀, O. Öhman leg.

EK: Virolahti 672:353 9.VI.1975, 1 ♂, 1 ♀, R. Jussila leg.

EK: Virolahti, Harju 671:353 13-27.VI.2010 2 ♀♀, A. Kullberg leg.

St: Pori, Reposaaaren Tahkoluoto 25.VI.1969, 1 ♀, V. Lauro leg.

EH: Iitti, Muikkula 673:345 12-20.VII.1999, 1 ♀, H. Jokela leg. (K. Zwakhals det.)

PS: Joroinen, Tikkala 6911:3535 29.VI.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.

PK: Liperi, Kinnulanniemi 694:362 20.VI-26.VII.2000, 1 ♀, A. Karhu leg.

PeP: Tervola 734:341 10.VII.1969, 1 ♂, R. Jussila leg.

Mesochorus boreus (kuva 7) muistuttaa meiltä jo aikaisemmin löytynyttä lajia *M. zyaena* Schwenke, 1999, mutta sen keskiruumiin kyljet ovat voimakaspisteiset ja metasoman keskiosa vaalea. Jälkimmäisellä lajilla kyljet ovat pinnaltaan sileät ja heikkopisteiset sekä metasoma musta. Se muistuttaa myös meiltä aikaisemmin löytynyttä lajia *M. punctipleuris* Thomson, 1886 [*nigriceps* Thomson, 1886], mutta tälläkin lajilla metasoma on musta (ks. tarkemmin Schwenke 1999).

Koiras, joka on tähän saakka ollut tuntematon, muistuttaa naarasta, mutta sen naama on vaaleampi. Suomalaisen naaraitten naama on tummempi ja vaaleampireunuksinen kuin alkuperäiskuvauksessa (Schwenke 1999) mainitaan. *Mesochorus*-koiraista tämä laji muistuttaa eniten meiltä aikaisemmin löytynyttä lajia *M. rufoniger* Brischke, 1880, mutta sen muuten mustassa metasomassa on vain hiukan vaaleata, kun taas jälkimmäisellä lajilla myös viimeisissä tergiiteissä on etenkin takareunassa vaaleata.

Tätä Suomelle uutta lajia on aikaisemmin saatu ainoastaan Ruotsista.

The face of the Finnish female specimens is darker and with lighter edges than in the original description (see Schwenke 1999).

The male resembles the female but its face is lighter. It resembles greatly *M. rufoniger* Brischke, 1880 male, but its otherwise black metasomal has only a little light color. The last tergite of the latter male, especially the apical edges, is more and less light.

Mesochorus carinatus Schwenke, 1999

V: Korppoo 6684:3195 16.VII.-6.IX.1997, 1 ♀, A. Haarto leg.

V: Korppoo, Utö 6643:3184 3-14.VII.1999, 1 ♀, O. Elo leg.

V: Nauvo, Nötö 666:320 16-18.VII.1992, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 16-31.VII.2002, 1 ♀ ja 9.IX.-13.X.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Tenhola, Kuivasto 666:328 31.VII.1976, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 13-19.VI.1999, 1 ♀, M. Mikkola leg.

U: Järvenpää 670:339 20.V.-16.VI.1999, 1 ♀, M. Englund leg.

EK: Kotka, Puistola 670:349 20.VI.-3.VII.1998, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti 671:353 30.VII.1976, 1 ♀ ja 7.VIII.1977, 1 ♀, R. Jussila leg.

PK: Tohmajärvi, Lehtinen 686:376 2-24.VI.2001, 1 ♀, A. Karhu leg.

KS: Salla, Naruska 7650:3594 24.VI.-2.VII.2003, 1 ♀, A. Haarto leg.

Viro: Tartu r., Järveselja 6.VI.1990, 1 ♀, M. Koponen leg.

Lajin tuntee helposti naamassa olevasta T-kirjaimen muotoisesta voimakkaasta harjustaan. Sellaista kuviota ei tunneta milteään muulta *Mesochorus*-lajilta kuin korkeintaan heikkona.

Tätä maaillemme uutta *Mesochorus*-lajia on tavattu aikaisemmin vain Englannista (Schwenke 1999).

Mesochorus dilobatus Schwenke, 1999

U: Pyhtää, Rahikka 670:347 19-23.IX.1999, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

Lajille ovat tyypillisiä pitkäkö munanasetin, etusiiven tumma stigma valkeine tyvikulmi-
neen, takasäären kärjen selvä tumma kärkiosa,
mustan ja vaalean kirjava mesopleuron sekä
metasoman toisen tergiitin lähes puoliväliin
ulottuva punertava takaosa (ks. tarkemmin
Schwenke 1999).

Tätä Suomelle uutta lajia on tavattu aikaisem-
min Puolasta ja Saksasta. Sitä on kasvatettu
Apanteles-vainopistiäisestä, joka on ollut puo-
lestaan *Diloba*-yökkösen parasitoidi (Schwenke
1999).

***Mesochorus diluvius* Schwenke, 1999**

V: Turku 671:324 3.IX.1986, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Pompo 671:323 31.VII.1997, 1 ♀, R. Jus-
sila leg.

V: Vahto 672:324 23.VIII.1995, 2 ♀♀, R. Jussila leg.

U: Elimäki, Mustila 673:346 30.VI.1975, 1 ♀, R.
Jussila leg.

U: Kirkkonummi 6654:3355 23.VII.1991, 1 ♀, M.
Koponen leg.

U: Nurmijärvi 6710:3381 9.VII.1992, 1 ♀, M. Ko-
ponen leg.

U: Siuntio, Barråsa 677:334 10-17.VI.1999, 1 ♀, T.
Korsumäki leg.

St: Huittinen 678:327 2.VII.1988, 2 ♀♀, O. Ermala
leg. (K. Zwakhals & R. Jussila det.)

St: Säköylä, Lomasäköylä 6768:3251 18-20.VI.2010, 1
♀, R. Jussila leg.

EH: Lahti, Mukkula 676:342 1-18.VI.2002, 1 ♀, O.
Blomster leg.

EP: Ilmajoki, Niinimaa 6970:3264 16.VI.-26.
VII.2000, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.

PH: Viitasaari 7009:3435 28.VI.-1.7.2004, 1 ♀, R.
Jussila leg.

Ks: Kuusamo, Kiutaköngäs 736:360 20.VII.-17.
IX.1996, 2 ♀♀, J. Viramo leg.

PeP: Tornio, Kalkkimaa 731:338 11-19.IX.1970, 1
♀, J. Kyrki leg.

Ruotsi: *Dlr*: Idre 2-12.VIII.1982, 1 ♀, G. van
Rossem leg.

Viro: Haapsalu r., Karuse, Koti 29.V.1990, 1 ♀,
M. Koponen leg.

Mesochorus diluvius muistuttaa maassamme
yleistä lajia *M. olerum* Curtis, 1838 (*M. pec-
toralis* Ratzeburg, 1844), mutta sen tummassa
naamassa ei ole valkeita reunuksia kuten jäl-
kimmäisellä lajilla.

Laji on uusi sekä Suomelle että Ruotsille ja Vi-
rolle. Sitä on tavattu aikaisemmin vain Saksasta
ja Puolasta (Schwenke 1999).

***Mesochorus luridipes* Schwenke, 1999**

V: Houtskari, Hyypeis 669:318 VI.1988, 1 ♀, H.
Bruun leg. (K. Zwakhals det.)

Tämän lajin tunnistaa lähinnä etusiiven vaa-
leasta pterostigmasta, lyhyehköstä munan-
asetimesta, takasäären kärjen vähäisestä tum-
mentuneisuudesta ja ennen kaikkea suurista
pistesilmistä (ks. tarkemmin Schwenke 1999).

Tätä Suomelle uutta lajia on tavattu aikaisem-
min vain Ruotsin Skoonesta (Schwenke 1999).

***Mesochorus solus* Schwenke, 1999**

A: Finström, Husö 670:310 10.VII.1978, 1 ♀, R. Jus-
sila leg.

V: Lieto 671:324 22.VIII.1990, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Nauvo, Nötö 666:320 6.VI.-18.VII.1992, 2 ♀♀,
R. Jussila leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 15.VI.2002, 1 ♀,
8-25.VII.2004, 1 ♀, 29.VI.-9.VII.2005, 1 ♀ ja 14-28.
XI.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 10-29.VII.1998, 1 ♀ ja
25.VI.-2.VII.2000, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 15.VII.2000, 1 ♀ ja 24.
VI.-7.VII.2001, 1 ♀, M. Mikkola leg.

V: Turku, Paattinen 6727:3244 24.VIII.1987, 1 ♀,
3.VII.1994, 1 ♀ ja 26.VIII.-23.IX.1998, 1 ♀, R. Jus-
sila leg.

V: Turku, Ruissalo 28.VI.1969, 1 ♀, J. Kyrki leg.

U: Hanko, Russarö 664:323 14.VIII.-1.IX.2005, 1 ♀,
A. & J. Kullberg leg.

U: Hanko, Tvärminne 664:327 28.VII.-6.VIII.1998,
1 ♀, M. Landtman leg.

U: Nurmijärvi 6710:3381 12.VIII.1995, 1 ♀, M. Ko-
ponen leg.

U: Pyhtää, Rahikka 670:347 19-23.IX.1999, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

St: Vammala, Karkku 682:328 2.VII.1993, 1 ♀, R. Jussila leg.

EK: Kotka, Halla 670:349 28.VII.-6.VIII.2000, 1 ♀, V-M. Mussalo leg.

EH: Hattula 6774:3359 16.VI.1995, 1 ♀, M. Koponen leg.

EH: Janakkala 6754:3367 19.VIII.1979, 1 ♀, M. Koponen leg.

EH: Loppi, Ojajoki 673:336 11.VIII.-19.IX.1999, 2 ♀♀, M. Kortelainen leg.

EH: Orivesi 683:336 21-31.VIII.2001, 1 ♀, T. Koskinen leg.

EH: Tampere, Lapinniemi 6826:3328 27-28.IX.2005, 1 ♀♀, R. Jussila leg.

EP: Ilmajoki, Harjunmäki 6972:3274 12.VII.-5.IX.2003, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.

EP: Ilmajoki, Tuomimaa 6972:3260 10.VII.-5.VIII.2004, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.

PH: Viitasaari 7009:3435 28.VI.-1.7.2004, 1 ♀, R. Jussila leg.

PP: Kemi, *e.l.* VIII.1976, 5 ♀♀, M. Pyörnilä leg.

Ruotsi: Jmt: Tännaldalen 29.VI.-18.VIII.1994, 1 ♀, N. Ryrholm leg.

Viro: Haapsalu r., Karuse Koti 29.V.1991, 1 ♀, M. Koponen leg.

Mesochorus solus muistuttaa lähinnä meillä yleistä lajia *M. olerum* Curtis, 1838, mutta sen naama on vaalea ja metasoman toisen tergiitin takareunassa on vain ohut valkea takareuna. Jälkimmäisellä lajilla naama on tumma ja tergiitissä on leveähkö kellanpunainen takareuna.

Laji on Suomelle, Ruotsille ja Virolle uusi. Sitä on tavattu aikaisemmin vain Saksasta (Schwenke 1999).

Mesochorus sternalis Schwenke, 1999

V: Kisko, 668:330 4-9.VII.1998, 1 ♂, J. Nurminen leg.

V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 16.VI.-6.VII.2003, 3 ♀♀, 8-25.VII.2004, 1 ♀ ja 14-28.XI.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.

V: Sauvo, Karuna 6693:3256 20.VI.-26.VIII.1998, 3

♀♀ ja 24.VI.-9.VII.2000, 4 ♀♀, R. Jussila leg.

V: Taivassalo, Orikuuori 6733:3208 11.VI.-18.7.2003, 4 ♀♀, V-M. Mukkala & A. Haarto leg.

V: Turku, Pikisaari 671:323 6-12.VII.1998, 3 ♀♀ ja 18.VI.-1.VII.2000, 2 ♀♀, M. Mikkola leg.

U: Kirkkonummi, Porkkala 665:335 1-5.VII.1998, P. Sundell & K. Lundsten leg.

U: Pyhtää, Korkeaharju 670:347 20.V.-20.VII.2000, 1 ♀, V-M. Mussalo leg.

EK: Kotka, Kymnlinna 671:349 12-28.VI. 2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.

EK: Virolahti 671:354 16-28.VI.2000, 1 ♂, T. Klemetti leg.

EH: Somero, Häntälä 6724:3301 5-25.VII.2000, 1 ♂ ja 1 ♀, A. Haarto & V-M. Mukkala leg.

EP: Ilmajoki, Kivistönmäki 6879:3279 29.VI.-12.VII.2003, 1 ♀, V-M. Mukkala leg.

PH: Viitasaari 7009:3435 28.VI.-1.7.2004, 2 ♂♂, R. Jussila leg.

PK: Liperi 694:360 14-31.VII.2000, 1 ♂ ja 1 ♀, A. Karhu leg.

PK: Tohmajärvi 689:367 19.IX.-19.X.2000, 1 ♀, A. Karhu leg.

Viro: Haapsalu r., Karuse Koti 29.V.1991, 2 ♀♀, M. Koponen leg.

Viro: Saaremaa, Viidumägi 1.VI.1990, 2 ♀♀, M. Koponen leg.

Laji eroaa lähilajeista keskiruumiin punaisen sternumin kautta. Koiras on ollut tähän saakka tuntematon. Se muistuttaa sekä rakenteeltaan että väritykseltään täydellisesti naarasta. Siivulämssät ovat kärjestään tylpät.

Laji on sekä Suomelle että Virolle uusi. Sitä on tavattu aikaisemmin Saksasta (Schwenke 1999).

The male sex has until now been unknown. It agrees with the description of the female (see Schwenke 1999). The parameres are blunt at the tip.

Mesochorus tenuiscapus Thomson, 1886

A: Maarianhamina 668:310 1.VII.1975, 1 ♂ ja

5.X.1975, 1 ♂, R. Jussila leg.
V: Houtskari, Hyppeis 669:318 2.VI.-12.IX.1994, 1 ♀, H. Bruun leg.
V: Nousiainen, Tepastus 6735:3237 14-29.VIII.2006, 1 ♀, R. Jussila leg.
V: Tenhola, Kuivasto 666:328 6.VII.1977, 1 ♀, R. Jussila leg.
V: Turku, Ruissalo 671:23 20.VI.1988, 1 ♀, R. Jussila leg.
U: Elimäki, Mustila 673:346 2.VII.1978, 1 ♂, R. Jussila leg.
U: Elimäki 22.IX.1966, 1 ♀, V. J. Karvonen leg.
U: Kirkkonummi, Porkkala 665:335 1-5.VII.1998, 1 ♂, P. Sundell & K. Lundsten leg.
U: Nurmijärvi 671:376 28.VI.1980, 1 ♀, M. Koponen leg.
U: Porvoo, Kiala 670:342 8.-10.VII.2001, 1 ♂, M. Östman leg.
U: Pyhtää, Hartikanmäki 670:348 31.VII.-19.VIII.2000, 1 ♂, L. Luukkonen leg.
U: Pyhtää, Kangas 671:347 1-20.VII.2002, 1 ♂, L. Luukkonen leg.
U: Pyhtää, Kangasniemi 670:347 21.VII.-12.VIII.2000, 1 ♂, V-M. Mussalo leg.
U: Pyhtää, Korkeaharju 670:347 15.IX.-21.X.2000, 1 ♂, V-M. Mussalo leg.
EK: Kotka, Huruksela 672:348 15-28.VII.2000, 1 ♂, L. Luukkonen leg.
EK: Kotka, Juurikorpi 672:349 24.VII.-25.VII.2001, 1 ♂, V-M. Mussalo leg.
EK: Kotka, Laajakoski 671:349 11-24.VII.1999, 1 ♀, 12-28.VI.2000, 1 ♀ ja 1-15.X.2000, 1 ♂, L. Luukkonen leg.
EK: Kotka, Laajajärvi 671:349 12.-28.VI.2000, 1 ♀, L. Luukkonen leg.
EK: Kotka, Iatumaja 671:349 26.VI.-31.VII.2000, 1 ♂, L. Luukkonen leg.
EK: Vehkalahti, Tehe 671:351 16.IX.-7.X.1999, L. Luukkonen leg.
EK: Virolahti 671:353 4.VIII.1975, 1 ♀, R. Jussila leg.
St: Pori, Reposaari 684:320 13-23.VII.1969, 2 ♂♂, V. Lauro leg.
EH: Iitti 674:345 10-14.VII.1999, 1 ♂, H. Jokela leg.
EH: Loppi, Ojajoki 673:336 4-16.VII.1998, 1 ♂, M. Kortelainen leg.
EH: Orivesi 683:336 5-28.IX.2000, 2 ♂♂, T. Koskinen leg.
ES: Kalvola 675:348 1-7.VIII.1998, 1 ♂, P. Sundell leg.

EH: Tampere *e.p.* 16.VII.1969, 1 ♀, Th. Grönblom leg.
ES: Valkeala 675:348 4-10.VII.1999, 1 ♂, V. Lehtonen leg.
PH: Karstula 697:338 29.VI.1973, 1 ♀, R. Jussila leg.
PK: Liperi 694:360 1.VIII.-24.X.2000, 2 ♂♂ ja 1 ♀, A. Karhu leg.
Ks: Kuusamo, Kiutaköngäs 736:360 11-17.IX.1996, 1 ♀, J. Viramo leg.
KiL: Kittilä, Mustavaara 7507:3430 14.VII.2005, 1 ♀, R. Jussila leg.

Mesochorus tenuiscapus -naaras erottautuu tämän ryhmän muista naaraista etusiiven vaalean pterostigman, lyhyehkön munanasettimen, takasäären selvästi tumman kärjen ja metasoman toisen tergiitin vaalean takareunan kautta (tarkemmin Schwenke 1999). Koiraan tuntee piikkimäisistä sivulämssistään, vaaleasta pterostigmastaan ja metasoman ensimmäisestä jaokkeestaan, joka on täysin tumma (vertaa *M. aculeus* Schwenke).

Tätä Suomelle uutta lajia on löytynyt suuresta osasta Eurooppaa (Yu ym. 2005).

Lajiluettelo

Suomesta on löytynyt yhteensä 67 *Mesochorus*-lajia, mikä on huomattavasti enemmän kuin Koposen ym. 2008 -luettelossa mainitut:

aculeus Schwenke, 1999
acuminatus Thomson, 1886
alpigenus Strobl, 1904
compactus Schwenke, 1999
angustatus Thomson, 1886
anomalus Holmgren, 1860
anthracinus Kriechbaumer, 1890
aranealis Schwenke, 1999
arenarius (Haliday, 1837)
nigripes Ratzeburg, 1852
bipartitus Schwenke, 1999
boreomontanus Schwenke, 1999
boreus Schwenke, 1999
brevipetiolatus Ratzeburg, 1844
bulgaricus Schwenke, 1999

carinatus Schwenke, 1999
cimbicis Ratzeburg, 1844
confusus Holmgren, 1858
longicauda Thomson, 1886
curvicauda Thomson, 1886
curvulus Thomson, 1886
declinans Habermehl, 1822
diluvius Schwenke, 1999
dimidiatus Holmgren, 1860
discitergus (Say, 1835)
dispar Brischke, 1880
fennicus Schwenke, 1999
flexus Schwenke, 1999
fulgurans Curtis, 1833
pectinipes Thomson, 1886
fulvus Thomson, 1886
suecicus Dalla Torre, 1902
fulgurator Horstmann, 2006
fuscicornis Brischke, 1880
gemellus Holmgren, 1858
tachypus Holmgren, 1860
giberius (Thunberg, 1824)
sylvarum Curtis, 1833
globulator (Thunberg, 1824)
sericans Brischke, 1880
lanceolatus Schwenke, 1999
laricis Schwenke, 1999
lapponicus Thomson, 1886
maximus Schwenke, 1999
mellis Schwenke, 1999
orbis Schweke, 1999
nuncupator (Panzer, 1800)
vittator (Zetterstedt, 1838)
olerum Curtis, 1833
pectoralis Ratzeburg, 1844
rapae Schwenke, 1999
opacus Schwenke, 1999
orbis Schwenke 1999
orbitalis Holmgren, 1860
oshobotrianus Schwenke, 2002
pallipes Brischke, 1880
stigmaticus Brischke, 1880
brunneus Brischke, 1880
rufipes Brischke, 1880
palipes Brischke, 1880
crassicus Thomson, 1886
albipes Thomson, 1886
pictilis Holmgren, 1860
plumosus Dasch, 1971
politus Gravenhorst, 1829

punctipleuris Thomson, 1886
nigriceps Thomson, 1886
rubeculus Hartig, 1838
rufoniger Brischke, 1880
salicis Thomson, 1886
sedis Schwenke, 1999
semirufus Holmgren, 1860
solus Schweke, 1999
sternalis Schwenke, 1999
stigmator (Thunberg, 1824)
splendidulus Gravenhorst, 1829
stigmaticus Thomson, 1886
suomiensis Schwenke, 1999
acutus Schwenke, 1999
sylvarum Curtis, 1833
temporalis Thomson, 1886
tenthredinidis Schwenke, 1999
tenuiscapus Thomson, 1886
testaceus Gravenhorst, 1829
tetricus Holmgren, 1858
tipularius Gravenhorst, 1829
minutus Szépligeti, 1914
phyllostretae Jourdeuil, 1957
religiosus Schwenke, 1999
triangulus Schwenke, 1999
tuberculiger Thomson, 1886
velox Holmgren, 1860
vitticollis Holmgren, 1858
zygaenae Schwenke, 1999

Abstract in English.

33 ichneumonid species are reported as new to the Finnish fauna: *Mesochorus aculeus* Schwenke, *M. alpigenus* Strobl, *M. albionis* Schwenke, *M. anthracinus* Kriechbaumer, *M. aranealis* Schwenke, *M. bipartitus* Schwenke, *M. boreus* Schwenke, *M. bulgaricus* Schwenke, *M. carinatus* Schwenke, *M. declinans* Habermehl, *M. dilobatus* Schwenke, *M. diluvius* Schwenke, *M. discitergus* (Say), *M. flexus* Schwenke, *M. frigidus* Schwenke, *M. fulgurans* Horstmann, *M. lariceatus* Schwenke, *M. laricis* Hartig, *M. luridipes* Schwenke, *M. maximus* Schwenke, *M. mellis* Schwenke, *M. opacus* Schwenke, *M. pungens* Schwenke, *M. rubeculus* Schwenke, *M. salicis* Thomson, *M. sedis* Schwenke, *M. skaneus* Schwenke, *M. solus*

Schwenke, *M. sternalis* Schwenke, *M. tenthredinidis* Schwenke, *M. tenuiscapus* Thomson, *M. tipularis* Schwenke and *M. triangulus* Schwenke. *Mesochorus suomiensis* Schwenke has earlier been found from Finland.

Mesochorus bipartitus Schwenke, *M. declinans* Habermehl, *M. diluvius* Schwenke, *M. flexus* Schwenke and *M. solus* Schwenke are new to Sweden, *M. alpigenus* Strobl is new to Norway, *M. bipartitus* Schwenke, *M. carinatus* Schwenke, *M. declinans* Schwenke, *M. diluvius* Schwenke, *M. flexus* Schwenke, *M. sternalis* Schwenke, *M. solus* Schwenke and *M. tipularis* Gravenhorst are new to Estonia, and *M. discitergus* (Say) and *M. rubeculus* Schwenke to Ireland. *M. maximus* Schwenke is new to the Netherlands, *M. aranealis* Schwenke, *M. fulgurator* Horstmann and *M. mellis* Schwenke are new to France, and *M. cinctus* Strobl is new to Madeira.

New synonyms are *Mesochorus cinctus* Schwenke to the species *bipartitus* Schwenke and *M. orbis* Schwenke to the species *mellis* Schwenke. The males of *Mesochorus bipartitus* Strobl, *M. boreus* Schwenke, *M. mellis* Schwenke, *M. sternalis* Schwenke and *M. triangulus* Schwenke are reported for the first time.

Kiitokset

Kiitän seuraavia henkilöitä avunannosta: Dr. Klaus Horstmann, (Würzburg, Saksa), FM Martti Koponen (Mikkeli), dos. Ilari Sääksjärvi (Naantali). FT Gergely Várkonyi (Kuhmo) ja Dr. Kees Zwakhals (Arkel, Alankomaat).

Acknowledgements

I would like to thank the following persons for helping in many ways during the study: Dr. Klaus Horstmann, (Würzburg, Germany), MSc. Martti Koponen (Mikkeli, Finland), Adj. prof. Ilari Sääksjärvi (Naantali, Finland), Dr. Gergely Várkonyi (Kuhmo, Finland) and Dr. Kees Zwakhals (Arkel, the Netherlands).

Kirjallisuus (References)

- Fitton, M. G., Shaw, M. R. & Gauld, I. D. 1988: Pimpline Ichneumon-flies. Hymenoptera, Ichneumonidae (Pimplinae). – Handbooks for the Identification of British Insects 7, 1: 110 pp.
- Horstmann, K. 2001: Revisionen von Schlupfwespen-Arten V (Hymenoptera: Ichneumonidae). – Mitt. Münch. Entomol. Ges. 91: 77-86.
- Horstmann, K. 2002: Revisionen von Schlupfwespen-Arten VII (Hymenoptera: Ichneumonidae). – Mitt. Münch. Entomol. Ges. 93: 25-37.
- Horstmann, K. 2006: Revisionen einiger europäischer Mesochorinae (Hymenoptera, Ichneumonidae). – Linzer biol. Beitr. 38: 1449-1492.
- Jussila, R. 2010: Suomelle uusia sekä maastamme huonosti tunnettuja ahmapistiäislajeja (Hymenoptera: Ichneumonidae) II. – w-album (9): 3-9.
- Koponen, M., Jussila, R., & Vikberg, V. 2008: Suomen loispistiäisluettelo (Hymenoptera, Parasitica). Osa 6. Heimo Ichneumonidae, alaheimot Phrudinae, Mesochorinae, Metopiinae, Acaenitinae, Oxytorinae, Orthocentrinae s.lat. ja Diplazontinae. – Sahlbergia 14: 68–96.
- Schwenke, W. 1999: Revision der europäischen Mesochorinae (Hymenoptera, Ichneumonoidea, Ichneumonidae). – Spixiana 26: 1-124.
- Schwenke, K. 2002: Neue europäische Mesochorus-Arten (Hymenoptera, Ichneumonidae, Mesochorinae). – Entomofauna 23: 185-192.
- Schwenke, K. 2004: Eine Neue Gattung und 19 neue Arten und Geschlechter europäischer Mesochorinae (Hymenoptera, Ichneumonidae). – Entomofauna 25: 81-88.
- Yu, D. S., Achterberg, K. van & Horstmann, K. 2005: Biological and taxonomical information: Ichneumonoidea 2004. – Taxapad Interactive Catalogue, Vancouver.

